

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2,
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čislq
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

Pater Andrej Hlinka †

Voditelj slovaške opozicije, papežev komornik in protonotar, poslanec prške zbornice msgr. Andrej Hlinka, je snoti podlegel bolezni, ki ga je mučila zadnjih par let in ga je letošnje pomlad z malimi presledki prikovala na bolnišni posteljo. Rodil se je 28. septembra 1864 v selu Černovi. Ime moža in ime njegove rojstne vasi sta bili do prevrata dva svetla simbola junaškega odpora Slovakov proti brezdušnemu madžarskemu nasilju. V Černovi je bil namreč v začetku tekočega stoletja oni grozoviti pokolj nedolžnih slovaških kmetov, ki so se ustavljali imenovanju župnika-madžarona in zahtevali, naj se na to mesto imenuje priljubljeni narodni voditelj Andrej Hlinka. Okruti černovski dogodki so razširili ogorčenje nad madžarsko strahovladno po vsem onikanem svetu in zadali hud udarec lažnivi legendi o madžarskem viteštvu in svobodoljubju. Toda madžarski bes, ki je že dotlej vztrajno zasledoval mladega duhovnika Hlinko, ovirajoč ga na vsakem koraku pri njegovem velikem delu slovaške narodne probuje, se je za črnovske dogodke znesel nad slovaškim narodnim borbom. Hlinka je moral za dve leti v ječo, ki pa ni zlomila njegovega odpornega duha. Komaj na svobodi, je nadaljeval organizatorno delo probuje, za kar ga je madžarski režim ponovno magradil s poldrugim letom zapora. Po teh bridkih izkustvih Hlinka sicer ni izgubil poguma, toda sami Slovaki so skrbno pazili, da mu niso dajali preveč prilike, da bi se bil izpostavil.

Prvih 54 let Hlinkovega življenja je poteklo v znamenju neustrašene borbe slovaškega življa proti madžarskistranovladu. V tej dobi je bil Hlinka tudi navdušen pristajač najožjega sodelovanja s Čehi, ki so slovaškemu gibanju nudili mnogo materialne in moralne pomoči. Bil je pogumen revolucionar, ki je videl rešitev Čehov in Slovakov le v čim tesnejši povezanosti in bratski zvestobi v orjaški borbi na dveh frontah: proti Nemcem in proti Madžarom. Hlinkovi članki, govori, pisma in razprave iz onih svetlih dni njegove mladeniške in moške dobe odseva- jo najčistejšo slovaško domoljubje ter najudanejšo pravezanost k ideji bratstva in edinstva Čehov in Slovakov. Hlinkovo ime je pomenilo tedaj med Slovaki prapor odpora proti zatiralcem, okoli njegove osebe se je zbiral vse, kar je čutilo slovaško, njegova beseda je bila zakon in njegov ugled kot hrabrega borca in narodnega mučenika je bil visoko v časteh ne samo doma in v zgodovinskih deželah češkega kraljestva, marveč tudi v ostalem svetu. Hlinko so posejali najznamenitejši možje predvojne evropske politike, njegova borba s krivico in njegovo mučeništvu je vzpodbudilo Björnsterna Björnsona k znanemu apelu na vest omikane Evrope, ki je spodbudil znane angleškega publicista Setona Watsona, da se je lotil proučevanja slovaške usode ter v svojih delih do dna razgalil madžarsko barbarstvo.

Na žalost in na veliko nesrečo Slovačkov ter na veliko škodo države pater Andrej Hlinka na svoja stara leta ni znal pravilno izrabiti velikega moralnega kapitala, ki si ga je bil stekel v svojih mlajših letih. Podoba je, da mož v ničemer ni bil dorastel novi dobi, novim zahtevam in potrebam. Zagri- zel se je s starčevsko trmo v pittsbursko pogodbo ter zahteval vse izpolnitve do zadnje pičice, prezirajoč popolnoma dejstvo, da so Slovaki v svobodi dobili vse, da so postali enakopravni državljani, v političnem pogledu gospodarji svoje zemlje, v gospodarskem pogledu pa doživeli razmah, kakršnega se niso mogli nadejati v svojih najsmelejših sanjah. Ne poznajoč duhovne strukture češkoslovaškega naroda, se je stari pater ustrašil duha svobodnjaštva, ki je zmagovalo vel preko meja zgodovinskih dežel češke krone, zaprl se je v svoj konservativizem tako globoko, da mu niti Šramkova katoliška ljudska stranka ni bila dovolj pravoverna in katoliška ter se je zabarikadiriral za mrtvo, črko pittsburske pogodbe.

Ta okorelost duha je bila dobrodošla vsem onim, ki so z glavami in nogami stali še v stari madžaronski miselnosti. Obdali so starca, ga s svojim zlim prišepetavanjem tirali do skrajnosti, da je potepal svojo preteklost prvoboritelja za slovaško narodno stvar ter ga rinitli na čelo protidržavnega, propokreta. Njegova stranka je postala zatočišče mnogih sumljivih življenj in tinardnega in slovaštvo škodljivega niti veleizdajalska Tukova afera, ki je pokazala, da ravno Hlinkov najožji svetovalec stoji v službi tujine in dela po navodilih sovražnikov češko-slovaškega naroda, ostalemu narodnemu borcu ni odprla oči. V svoji zasleplje-

MIRNEJŠE PRESOJANJE POLOŽAJA

Zadovoljivi odgovori iz Berlina in Prage so glede na velike nemške manevre pomirili angleško in francosko javnost

Pariz, 17. avgusta h. Vsi pariški listi se še vedno obirajo bavojo z nemškimi manevri. V nasprotju z večerajšnjimi alarmantnimi vestmi pišejo vsi današnji listi zelo mirno in podčrtavajo hladnokrvnost, s katero merodajni krogi presoja položaj. V Franciji kljub prvotnemu vznemirjenju ni nikjer opažati kakšne panike. Vsa Francija gleda na razvoj dogodkov v Srednji Evropi popolnoma mirno in trezno ter z največjo samozavestjo. Listi zlasti podčrtavajo popolno soglasnost med Francijo in Anglijo, poudarjajoč, da bosta obe zapadni velesili v vsakem primeru nastopili popolnoma enotno.

London, 17. avgusta h. Za presojo splošnega mednarodnega položaja smatrajo no-vočinski londonski listi za značilno dejstvo, da se je ministrski predsednik Chamberlain odločil, da nastopi konec tega tedna svoj dopust in odpotuje na škotsko. Danes dopolne je zunanji minister lord Halifax, ki se je vrnil s tedenskega odmora, najprej obiskal ministrskega predsednika Chamberlaina, s katerim je imel dve uri trajajoč razgovor. Nato se je sestal s franco-škim poslanikom, za tem pa je sprejel angleškega poslanika v Pragi ter nemškega poslanika v Londonu. V poučenih krogih zatrjujejo, da so dobili danes zadovoljive vesti iz Berlina in Prage ter da mnogo bolj optimistično gledajo na razvoj dogodkov kakor včeraj. Mnogo je k temu pripomoglo tudi dejstvo, da je danes prispel odgovor generala Franca na angleški predlog glede umika tujih prostovoljcev. Republi- kanska španska vlada je še pred dvema tednoma odgovorila, da sprejme angleški predlog.

Hitler v Döberitzu

Berlin, 17. avgusta. AA. Vodja rajha, kancelar Hitler, je danes obiskal pehotno šolo v Döberitzu in prisostvoval vajam pehotnega polka.

Skupni ali delni manevri?

Pariz, 17. avgusta. b. Havasov poročalec v Berlinu pošilja naslednji dopis: Nemski jesenski manevri, ki so se začeli v ponedeljek, niso omejeni na določena ozemlja, nemški listi pa jih prikazujejo samo kot delne manevre na omejenih področjih. Vojaški organ »Deutsche Wehr« označuje na primer letošnje leto za leto »malih manevrov«, katerih posebnost naj bi bila v tem, da sodelujejo pri njih rezervisti v določenih skupinah in strnjene enotah. Sedanji manevri ne smejo preko- račiti nalog, ki jih mora pri manevrih izvesti ena divizija. Samo vsaka tri leta, začeni s l. 1940, bodo v Nemčiji skupni manevri, pri katerih bo sodelovala vsa vojska.

Podrobnosti o letošnjih manevrih seveda niso znane. Zdi se, da so namenjeni

predvsem tehnični izvežbanosti čet. Zato ne bo izvedena nobena konkretna naloga, razen poskus nagle akcije s sodelovanjem motoriziranih oddelkov. Manevri bodo v vsej državi in bodo trajali kakih 12 tednov. V tem času bodo morali izvršiti predpisane orožne vaje vsi nemški rezervisti, katerih število se čeni na 1.350.000. Temu številu pa je treba dodati še okoli 3—400.000 delavcev v Porenju, tako da bi skupno število vseh vojaških vpoklicancev znašalo blizu 1.750.000.

Čsl. vojaški strokovnjak o nemških manevrih

Praga, 17. avgusta. b. Stanislav Ye-ster, znani češkoslovaški vojaški publicist, ob- javlja v »Lidovih Novinah« uvodnik o nemških manevrih, v katerem presoja zlasti njih obseg in pomen z vojaškega vidika ter piše med drugim:

Trditve nemških uradnih krogov, da ne gre pri sedanjih manevrih za kakšne velike manevre, je točna. Dejansko bo na vsem rajhovskem ozemlju kakih deset ločenih orožnih vaj. Koliko divizij rezervistov sodeluje na teh orožnih vajah, je težko reči, toda po izkušnjah mobilizacije leta 1914 bi se smelo domnevati, da namerava današnja Nemčija postaviti poleg vsake aktivne divizije še po eno rezervno. Le- tošnji nemški manevri naj pokažejo, kak- šen ofenzivni in defenzivni pomen ima taka rezervna divizija tako po taktični kakor tehnični preizkušnji. Okupacija Avstrije ni pokazala posebne sposobnosti za boje na tujem ozemlju. S strateškega vidika pa naj letošnji manevri pokažejo kvaliteto rezervnih suhozemskih sil. Vo- jak ne pomeni nič, dokler ni včlenjen v neko taktično enoto, kakor to potrjuje- ta tako španska kakor kitajska vojna. V bo- dočih vojnah se bodo izkazale samo visoke kvalitete taktične enote z dobrim vodstvom, ki bodo vsestransko dobro iz- vežbane. Manevri naj nemškemu vodstvu pokažejo, v koliko je nemška armada že pripravljena za veliko ofenzivno vojno. Pri tem bo seveda zelo veliko vlogo igra- lo vprašanje nemških zalog. Rezultati manevrov bodo odločilno vplivali na nemške vojaške načrte in možnosti.

Čehi lahko izvedejo mobilizacijo v 8 urah

London, 17. avg. o. »Daily Mail« poroča danes o večerajšnji seji češkoslovaškega vr- hovnega obrambnega sveta, da je na njej zunanji minister dr. Krofta obrazložil sta- lišče angleške in francoske vlade. Med dru- gim je izjavil, da se nasveti iz Londona in Pariza glase takole: Češkoslovaška naj bo pripravljena, a naj ne reagira na pro- vokacije. Vojni minister Machnik se je na seji izrazil iz taktičnih razlogov proti mo- bilizaciji. Poudaril je, da se mobilizacija na Češkoslovaškem lahko izvede v 8 urah.

Dobrohotna nevtralnost Italije nasproti Nemčiji

Gayda o italijanskem stališču nasproti nemški politiki proti Češkoslovaški

Berlin, 17. avgusta h. Časopis »Wille und Macht«, glasilo Hitlerjeve mladine, objavlja dva važna zunanje-politična članka. Ene- ga je spisal direktor rimskega »Giornale d'Italia« Virginio Gayda, drugega pa Konrad Henlein.

Gayda trdi, da je sedanjo srednjeevro- psko napetost zakrivila samo Češkoslova- ška. Runcimanovi misliji pripisuje pomen le z velikimi pridržki. Praška politika naspro- ti italijanskim nacionalnim interesom je bi- la vselej hladna in sovražna. Sprčo tega, pravi Gayda, ne bo Italija stavila nikakih pridržkov nemški politiki, pa naj ta zavz- ame po svoji odgovornosti kakršnokoli smer. Politika »dobrohotne nevtralnosti«, ki jo je Italija vodila nasproti Nemčiji v zadnjih letih njenega konflikta z Avstrijo,

mora še z večjo upravičenostjo obveljati v češkoslovaškem primeru.

Gayda se nato dotika odnošajev do za- padnih velesil in ne izključuje možnosti njih izboljšanja, misli pa, da ne more na- stopiti za to ugoden trenutek, dokler bodo notranje-politične skupine vplivale na poli- tiko francoskega zunanjeja ministrstva. Odločno pa se Gayda zavzema za čimprej- šnje uveljavljenje angleško-italijanskega velikonočnega sporazuma in pripominja: Zaroka ne sme predolgo trajati, kajti sicer se obe stranki druga drugi izneverita po duhu in običajih.

Konrad Henlein napada v svojem članku češkoslovaško notranjo politiko in piše med drugim: Država, ki ima v svojih mejah tri in pol milijona narodne veje sosednega na-

nosti je šel pater Hlinka tako daleč, da je njegova stranka zaradi obsodbe tu- jega plačanca in ogleduha izstopila iz vladne koalicije (l. 1937.) in se posih- mal ni več vrnila na pot pozitivnega dela. Odslej sta Hlinka in njegova stranka izvajala nezdravo in nesmisel- no politiko opozicije proti praški vla- di za vsako ceno. V tem boju je stari voditelj izgubil mero in mejo dopust- nih političnih korakov in izjav. Nje- gov ugled je padal in najboljši domo- ljubci so izgubljali vero v moža, kate- rega avtoriteta je bila nekdanj absolutna. Za časa Pribinovišev proslav v Nitri (1933) se mu je še posreželo, da je zdru- žil na enotni resoluciji vse slovaške opozicijske stranke, ki pa je ta zdru- žitev po kratkem času razpadla, ga je to še bolj razpalilo in po priličnem za- tišju par let je za l. 1938. napovedal obnovev najostrejše borbe proti pra- škvi vladi, ko ji je predsednik ravno Slovak dr. Hodža.

Po naključju pa je prišel prej su- detsko-nemški udarec in ves slovanski svet je zastrmel, ko se je nekdanji na- rodni borec zavzel za napadalca, izja- vil svojo solidarnost z njim ter se v najtežjem času države postavil v vrsto

njenih zakletih sovražnikov. Ta korak, do katerega je oslabelega moža prit- rala njegova okolica, je končnovelj-av- no zrušil Hlinkovo stališče med slova- škimi narodom in Hodžev bratrlavski shod je poleg raznih volilnih rezulta- tov zgovorno pokazal, da za Hlinko že davno ni več večine slovaškega ljud- stva. Toda, ko se je Hlinka narodno politično tako spozabil, je bil slovaški ljudski tribun že fizično zlomljen, bo- lezen se mu je poslabšala in jasno je bilo, da se bliža tragični konec.

V tork ponoči je neizprosna smrt prekinila to življenje, polno junaštva, požrtvovanja in borb — pa tudi zablod in pogrešk, ki so v zadnjih dvajsetih letih močno zatemnile slavo, zaslu- ženo slavo velikega slovaškega budite- lja. Toda njegove zablode niso in re- bodo mogle več porušiti tega, kar je Hlinka v velikem delu sam ustvaril: probujenega slovaškega naroda, ki je v svobodi še bolj spoznal, da je za vedno neporušno povezan v edinstvu s svojim črskim bratom. Tu je nesmrtni delež Andreja Hlinka, ob katerega rak- vi češkoslovaški narod in z njim ves slovanski svet sklonjene glave daje čast velikemu borcu.

roda, ne more zastopati zunanje-politične smeri, ki bi bila prežeta sovraštva do Nem- cev. Slehera zamisel, ki smatra Češkoslo- vaško za sredstvo protinemške politike, je v bistvu napačna in nezdružljiva s strem- ljenji sudetskih Nemcev.

Nova diplomatska misija kapetana Wiedemanna

London, 17. avgusta. a. Po vesteh iz Be- rlin je privatni tajnik kancelarja Hitlerja kapetan Wiedemann dobil novo diplom- sko misijo, ki naj bi jo izvršil nekje v tu- žini. Ze snoti je zapustil Berlin in z le- talom odpotoval neznano kam. Davi so se v Londonu razširile vesti, da je ob zori pri- spel v London. Doselej pa te govorice še ni- so bile potrjene.

General Vuillemin v Nemčiji

Berlin, 17. avgusta. AA. General Vuil- lemin je danes pregledal eskadrilo Richt- hofen na letališču v Döberitzu. Od Nem- cev so bili navzoči državni podtajnik za letalstvo general Milh, načelnik general- nega štaba letalstva general Stumpf, ka-

kor tudi general Udet. Godba je odigra- la obe himni, nakar je general Vuillemin obšel častno četo. Zatem so letalci v raz- nih formacijah pokazali posamezne dobe paradnega in vojnega letenja. Nato je ge- neral Vuillemin pozdravil vse štiri letal- ce, ki so pretekli teden preleteli Atlantik v obe smeri v rekordnem času. Francoski letalski ataše v Berlinu in njegov pomo- čnik sta izročila generalu Vuilleminu svo- ja znaka vojnih letalcev, ki ju je nato Vuillemin izročil poveljniku »Condorja« pilotu Henkeju v znak priznanja za sijaj- no izveden polet.

Priprave za kongres nacistične stranke

Berlin, 17. avgusta. AA. Kander Hitler je danes ob navzočnosti ministra Hessa sprejel celo vrsto vodilnih osebnosti nara- do-socialistične stranke, ter se z njimi raz- govorjal o pripravih za letošnji strankin kongres.

Novi Goeringovi načrti

London, 17. avgusta. b. Berlinski poroče- valec »Daily Telegraph« doznava iz nem- skih gosposarskih krogov, da pripravlja maršal Göring kot nemški gosposarski dik- tator in vodja gosposarske štiriletke usta- novitev velike trgovske družbe za pospeša- vanje nemške trgovine z evropskim jugo- vzhodom in vzhodom. Jutri se bo maršal Göring posvetoval z gosposarskimi strokov- njaki o primernih ukrepih za izvajanja go- sposarske štiriletke.

Meje Velike Britanije na mejah češkoslovaške

Zanimiva izmenjava pisem med Steedom in lordom Rothermerom

London, 17. avgusta. b. »News Chro- nicle« objavlja pismi, ki sta si jih izme- njala Wickham Steed, znani angleški pu- ni magnat, ki je velik nasprotnik Češko- ni magnat, ki je velik nasprotnik Češko- slovaške. Steed očita Rothermeru, da vodi njegova politika k povečanju splošne ev- ropске napetosti in s tem k večanju mož- nosti evropske vojne. Zelo zanimiva pa so v obeh pismih mnenja o verjetnem za- držanju dominionov za primer, da bi se Anglija zapletla v kako srednjeevropsko vojno. Lord Rothermere piše: Dva ali znabitrije dominion bi v tem primeru proglasili svojo nevtralnost in s tem raz- bili naš imperij. Steed pa odgovarja: Va- še informacije o stališču dominionov so na-

pačne, kakor sem se mogel o tem sam prepričati. Vsi dominion bi prav tako ka- kor jaz odobrili in podprli sleherni odpor Anglije proti napadu na katerokoli točko britanskega obrambnega sistema. Kakor jaz — in seveda drugače kakor vi — bi se prav nič ne strašili, boriti se, ako bi bilo potrebno, za načela, na katerih je zgrajen britanski imperij. Danes pa je položaj tak, da meje Velike Britanije niso več na Renu, kakor je dejal nekoč Bal- win, temveč na mejah Češkoslovaške. Jutri utegnejo biti še kje drugje. Najbolj bomo preprečili nevarnost, da bi jih mo- rali braniti z orožjem, ako se odločno zavzamemo za mir in tvegamo o tem ob- vestiti tudi druge.

Sudetski Nemci odklanjajo vladni načrt

Pogajanja se bodo nadaljevala — Runcimanovi razgo- vori z zastopniki sudetskih Nemcev

Praga, 17. avgusta. h. Prezident dr. Be- neš je danes dopolne sprejel v daljši av- dienci ministrskega predsednika dr. Ho- dža, ki mu je poročal o splošnem položaju. Takoj nato je imel ministrski predsednik dr. Hodža daljši razgovor z lordom Runci- manom. Popolne so se nadaljevala pogaj- nja med zastopniki vlade, zastopniki vladnih koaliranih strank in zastopniki sudetsko-nemške stranke več ur. Zastop- niki sudetsko-nemške stranke so označili ves predlog vlade glede narodnostnega sta- tuta za nesprejemljiv, pri čemer pa ne iz- ključujejo nadaljnjih pogajanj.

Lord Runciman je imel snoti dolgotraj- ne razgovore z zastopniki sudetsko-nem- ške stranke. Razgovori so se pričeli ob 20.30 in so trajali do 1.30 zjutraj. Danes dopolne je lord Runciman sprejel zastop- niki nemškega demokratskega združenja, ki so mu izročili obširno spomenico o svo- jem stališču glede ureditve narodnostnega problema.

Ob 15. je lord Runciman ponovno obis- kal ministrskega predsednika dr. Hodža in ostal z njimi v daljšem razgovoru.

Runciman sestavil svoj načrt

London, 17. avg. o. »Daily Express« je objavil vest iz Prage, da je Runcimanova akcija že precej napredovala in da je an- gleški državnik že pripravil svoj posebni načrt za ureditev narodnostnega vpraša- nja na Češkoslovaškem, ki pa ga namerava predložiti zastopnikom češkoslovaške vla- de in sudetsko-nemške stranke šele v pri- meru, ko bi se izjalovili vsi poskusi za neposredni sporazum. Tudi »Times« poro- čajo o tem, praviijo pa, da Runciman na- črta nikakor ni sestavljen po nalogu an- gleške vlade, nego na lastno odgovornost. Mo- žno pa je, da bo Runciman o načrtu in o

vseh drugih svojih akcijah podrobno in- formiral Chamberlaina in Halifaxa.

Nova nemška spomenica lordu Runcimanu

London, 17. avgusta. h. »Yorkshire Post« poroča, da so voditelji sudetsko-nemške stranke izročili ob priliki snotnih razgo- vorov lordu Runcimanu svoje nove zahle- ve, ki se v glavnem strinjajo z dosedanjimi političnimi zahtevami sudetsko-nemške stranke, ki pa obeludujejo docela nova po- ta, po katerih bo skušala sudetska nemška stranka doseči svoje cilje. Po informacijah lista ni verjetno, da bi češkoslovaška vla- da pristala na te nove nemške zahteve, upajo pa da bodo z moralno podporo dru- gih narodnih manjšin v Češkoslovaški in činiteljev izven češkoslovaške republike dosegli svoj cilj.

František Sis †

Praga, 17. avgusta. h. Danes dopolne je preminul v Pragi znani češkoslovaški poli- tik in publicist František Sis, bivši pod- predsednik Kramarjeve stranke in dolgolet- ni glavni urednik in ravnatelj »Narodnih Listov«. Star je bil 60 let, Pokojni Sis je bil generalni tajnik mladočeške stranke že pred vojno, med svetovno vojno pa je skupno s pokojnim dr. Rašinom in dr. Kramarjem or- ganiziral mladočeško mafijo, ki se je pozne- je pridružila splošni češki mafiji. Po osvo- bojenju se je zavzemal za združitev vseh čeških strank in je organiziral mladočeško stranko.

Smrt znanega ukrajinskega zgodovinarja

Praga, 17. avgusta. h. Danes je preminul profesor in bivši poslanik ukrajinske repu- blike v Pragi, Karol Stoski, znani ukrajinski zgodovinar. Star je bil 80 let.

Odgovor generala Franca

London, 17. avgusta. AA. (Stefani). V London je prispel odgovor vlade generala Franca na angleški načrt o umiku tujih prostovoljcev iz Španije. Mislijo, da bo sklicana seja odbora za nevšečevanje, čim bodo vsebino Francovega odgovora po- učili.

Pariz, 17. avgusta. r. Sprčo vojaškega položaja in notranje-političnih zadev je prišlo v vladi Negrina do tolikih nesogla- sij, da je snoti po ostavki dveh ministrav

celokupna vlada podala ostavko. Predsed- nik republike Azana je poveril mandat za sestavo nove vlade zopet dosedanjemu ministrskemu predsedniku Negrinu. Ne- soglasja so nastala v glavnem med Kata- lonci in ostalimi člani vlade, ker so se Katalonci protivili popolni in brezpogojni podreditvi valencijski vladi. Kriza vlade pa je bila rešena v popolnem sporazu- nu in je bila še v teku niti sestavljen nova vlada, ki manifestira popolno soglasje vseh republikanskih struk.

Smrt voditelja Slovaške ljudske stranke

V torek ponoči je umrl v Ružomberku pater Andrej Hlinka, neustrašeni bорец za pravice Slovakov pod bivšim madžarskim režimom

Praga, 17. avgusta. AA. (ČTK). Msgr. Andrej Hlinka, predsednik slovaške ljudske stranke, je sredi 23.05. v Ružomberku, obdan od svojih sorodnikov, prijateljev in zdravnikov po dolgi bolezni preminul. Čim je bila njegova smrt znana, so začeli zvoniti zvonovi v vseh cerkvah v Ružomberku. Vsi poslanci in senatorji slovaške ljudske stranke se bodo danes zbrali na sejo, ki bo zvečer ob sedmih v Ružomberku.

★

Andrej Hlinka se je rodil 29. septembra 1864 v Černovi na Slovaškem. Za duhovnika je bil posvečen l. 1889 ter je svojo službo izvrševal v raznih krajih na Slovaškem, a v zadnjem času v Ružomberku. Kot dober govornik je bil cenjen v vsej Slovaški. Njegovo politično delo je bilo v glavnem borba za pravice slovaškega naroda. Leta 1898, je bil kandidat madžarske ljudske stranke pri oblatnih volitvah v Ružomberku, toda nasilje madžarskih oblasti mu takrat ni pustilo, da bi premagal svojega nasprotnika. Leta 1901. je zapustil madžarsko ljudsko stranko, ker je ta stranka izdala svoj slovaški program. Leta 1905. je ustanovil slovaško ljudsko stranko. Zaradi svojega političnega delovanja je bil od madžarskih oblasti vedno preganjan. Dne 26. novembra 1906. je bil obsojen na dve leti težke ječe, ki jo je moral odsedeti. Svojo delavnost je raztegnil tudi na Moravsko in Češko, kjer je istotako hotel ustanoviti slovaško stranko. V času njegovega bivanja na Češkem se je dogodil strahoviti dogodek v Černovi 27. oktobra 1907. V njegovem rojstnem kraju so Slovaki zgradili novo cerkev in zahtevali, da jo posveti Hlinka. Škof Parvů pa tega ni dovolil, temveč je poslal posvetic cerkev nekega madžarskega duhovnika. Slovaki so zastavili pot madžarskemu duhovniku, nakar je interveniral orožništvo in streljalo v ljudi, pri čemer je padlo kot žrtev madžarskega terorja 15 Slovakov. Ta dogodek je izzval silno pozornost po vsem svetu. Dne 30. novembra 1907. je moral Hlinka v Segedin v ječo. Dne 4. maja 1908. je bil ponovno obsojen na leto dni težkega zapora zaradi članka, ki je izšel v listu »Lidove Noviny«.

Politična delavnost Andreja Hlinka se je ponovno razvela v zadnjih letih svetovne vojne. Meseca maja 1918. je v Turčinskem Sv. Martinu Hlinka javno zahteval odcepitve Slovaške od Madžarske in združitve s Češko v skupno češkoslovaško državo. Septembra 1918. je odklonil pogajanja z madžarsko vlado o slovaški avtonomiji v okviru Madžarske ter 30. oktobra 1918. z ostalimi slovaškimi prvaki podpisal slovit »Svetomartinsko deklaracijo«, s katero je oznanil priključitev Slovaške k Češki.

Po osvoboditvi Češkoslovaške je Hlinka nepričakovano spremenil svojo politično linijo ter odpotoval v Pariz, kjer je v teku mirovnih pogajanj zahteval avtonomijo Slovaške na osnovi pittsburskega sporazuma z dne 30. maja 1918. Njegova stranka je več let potem podpirala praško vlado, po znanem procesu proti njegovemu poslancu dr. Tuki pa je stranka izstopila iz vlade. Od takrat je Hlinka ostal pristaš programa, ki zahteva avtonomijo za Slovaško.

Pogreb bo v nedeljo

Praga, 17. avgusta. h. Pogreb pokojnega voditelja slovaške ljudske stranke, patera Andreja Hlinka, bo v nedeljo. Za pogreb je že sedaj prijavljena velika udeležba.

Bolgarski list o pomenu blejske konference Male antante

Sofija, 17. avg. e. Tukajšnja »Zora« je objavila vesti iz Beograda o bližnji konferenci Male antante in obenem kratak, a zanimiv komentar, v katerem pravi: Na podlagi podatkov, dobjenih iz merodajnih krogov, vesti o ustanavljanju trikotne Rim-Berlin-Budimpešta, niso resnične, pač pa se Italija prizadeva in posreduje, da bi se odnosi med Jugoslavijo in njenima dvema zaveznicema v okviru Male antante ter Madžarsko zboljšali. Pri obeh zaveznicah v Mali antanti je prevzela vlogo posredovalca Jugoslavija. Kakor je mogoče zaključiti

Mogočen odmev Hullovega govora

Pariz, 17. avgusta. AA. (Havas). V političnih krogih je govor zunanje ministra Zdrženih držav Cordela Hulla naletel na ugoden sprejem. Njegove besede so odjeknile toliko bolj, ker se v njih opažajo jasni pogledi na sedanji evropski položaj. Čeprav je tradicionalno politično načelo o nemčevanju Zedinjenih držav v evropske zadeve tudi v tem govoru ponovno potrjeno, so dobili v Franciji utis, da predstavlja Hullov govor napredek v smeri s prejšnjimi izjavami predsednika Zedinjenih držav Roosevelta in zunanje ministra Hulla. Posebno pozornost je vzbudil oni del Hullovega govora, v katerem je izjavil, da ameriško javno mnenje skrbi vsak dan bolj za blagostanje in varnost. Poudarjajo tudi oni odstavki, v katerih je Hull naglasil, da morajo posamezne države danes izbirati ali med zakonitim redom in spoštovanjem pogodb, ali pa proti zakonitim akcijam in nasiljem. Težji izjavi pripisujejo v Franciji velik pomen tudi zato, ker smatrajo, da bo mir ohranjen samo tedaj, če bodo obstojala načela o visokem pojmovanju vezi med posameznimi narodi.

Poljska opozicija na delu

Varšava, 17. avgusta. b. Nedeljska in ponedeljska zborovanja opozicijskih strank so bila povsod zelo dobro obiskana, najbolj pa kmetska zborovanja, iz česar bi se dalo sklepati, da je danes velika večina poljskega naroda v opoziciji proti sedanjemu režimu in da je vodilna poljska opozicijska stranka Witoševa združena ljudska stranka. Značilno za to stranko je, da se v njenem okviru ne udeležujejo samo poljski kmetje, temveč tudi del ukrajinskih in beloruskih kmetov. Na vseh zborovanjih te stranke nastopajo tudi zastopniki socialnih demokratov, delavske stranke in demokratske kluba, tako da so na njih dejansko združene vse poljske opozicijske stranke. Po številu pristašev na drugem mestu za združeno ljudsko stranko je nacionalno demokratska stranka, ki je pretekle praznike priredila nič manj kakor 70 zborovanj.

Belgijski manevri

Bruselj, 17. avg. v. V vzhodnih Ardenih so se v pretekli noči pričele velike vojsne vaje belgijske vojske, pri katerih sodeluje okrog 40.000 vojakov in oficirjev. Vsa vojska je motorizirana. Središčni manevri so v Pasu Malmedy Verdieru.

Beleške

Priznanje „Samouprave“

Glavni organ JRZ »Samouprava« do danes ni imela dobre in poštene besede o jugoslovenskih nacionalistih, članih JNS v prečanskih krajih. Zadnje čase pa je pričela nekoliko spreminjati svoje mišljenje, kar je pripisati najbrž zavesti, da je prijatelj pri »Slovenec« itak ne čita, pa če potem že psuje, ali pa hvali JNS-ovce. Tako priznava sedaj, »da ni mogoče odrekati jugoslovenstva pristašem in voditeljem JNS v prečanskih krajih in da so ostali vedno zavedni in brezkompromisni jugoslovenski rodoljubi«.

Kaj bo le dejal na to »Slovenec«, ki je tisočkrat slovesno ugovarjal, da jugoslovenski nacionalisti med Slovenci niso niti Jugoslovani, niti Slovenci, ampak samo izdajalci slovenstva in izkoreninjenici. Sicer pa je v Kopitarjevi ulici vse mogoče in če bo »Samouprava« ostala pri svojem mišljenju o jugoslovenskih nacionalistih v naših krajih, potem ni izključeno, da jih bo pričela že tako hvaliti, kakor hvali danes tiste, na katere je pred leti bruhal ogenj in zveplo ter jih proglasila za nesrečo države ter arhikorupcioniste.

Naše bolnišnice

za umobolne

Vprašanje duševnih bolnih pri nas je eno najbolj sramotnih. Svoj čas so vzbujala posebno odkrita o priključitvi v beograjski umobolnici pravo zaprežanje. Tudi sicer je škrt za one nesrečnike, ki so bolni na umu, kaj žalostno poglavje. Sedaj je bila v ministrstvu narodnega zdravja sestavljena posebna komisija, ki proučuje stanje naših duševnih bolnic. Sorazmerno številu prebivalstva bi morali imeti v državi najmanj 30.000 bolnišniških postelj za duševno bolne na razpolago, a imajo vse naše bolnice za duševne bolne za komaj tri tisoč bolnikov normalnega prostora. Dejansko je v teh bolnicah postavljenih 4612 postelj, povrhu pa je nameščenih v njih še 1050 bolnikov, ki spijo na tleh. Na enega bolnika pride tako namesto 30 kubnih metrov zraka samo 13. Da pri vsem tem ne more biti mnogo govora o nekem modernem, sistematičnem zdravljenju in pri mernem postopanju z bolniki zlasti v ne-katerih južnih bolnicah, se razume po sebi. Celokupno število bolnikov v bolnicah za duševne bolne je torej nekaj čez 5600, a najmanj dvakrat do trikrat toliko je težko umobolnih, ki ne morejo priti do bolniške nege. Kakor je izjavil minister za socialno politiko in narodno zdravje, bo komisija, ki preiskuje to bolno vprašanje našega javnega zdravstva, stavila primerne predloge, kako odpraviti toliko težkemu zlu.

Dr. Maček — neznan v Zagrebu

»Hrvatski dnevnik« pravi, da je prejel 12. številko tednika »Narodna reč«, ki izhaja v Nišu. List je bil naslovljen: Dr. Vladimir Maček, Zagreb, Prilaz 7. »Prava lista je dobila po pošti vrnjen na dr. Mačkovo naslovljeni izvod z rdečim listkom: »Neznano«. Preko lističa je udarjen žig pošte Zagreb II z datumom od 29. VII. 1938 in 15. uro.

Misija katoličanov med Hrvati

Sarajevski »Katoliški tjeđnik«, ki zastopa mišljenje nadškofa dr. Šariča, velikega prijatelja dr. Mačka, objavlja članek o poslanstvu katoličanov med hrvatskim ljudstvom. »Hrvatski katoličani smo danes napram nacionalno političnemu položaju v hrvatskih krajih v povsem izrednem položaju. Pri nas danes ni političnih strank, ker jih je izbrisala volja naroda. Ostal je samo narod kot celota. Zaradi tega so odpadale za nas vse rezerve, ki bi jih imeli napram strankarski odredljivosti kot katoličani. Vsi smo dolžni solidarizirati se z narodom v vseh nacionalnih vprašanjih. In to vse do tedaj, dokler se ne dotaknejo moralnih in božjih zakonov. Narod ima pravico izbirati sam svoja pota. Katoliška cerkev ima dolžnost kot mati vseh narodov, da njegovo stališče prizna in blagoslovi. Hrvatski katoličani imamo posebno poslanstvo v današnji naši politični situaciji. Naša dolžnost ni, narodu dajati politične smernice, ker ima že svoje voditelje in politične smernice. Prav tako ni naša naloga organizirati politično agitacijo, pač pa je naša naloga moralno krepiti moralne temelje narodnega življenja in borbe. Katoličani morajo postati činitelji discipline in narodnega idealizma v vrstah naroda. Ljudje, ki v današnjih zgodovinskih časih rušijo narodno disciplino, so maloštevilni in nimajo nobenega pametnega človeka za seboj. So to ljudje z velikimi ambicijami, a brez sposobnosti in značaja. Poslanstvo hrvatskih katoličanov je biti protitež proti tem razornim elementom. Katoličani imamo največji smisel za ljudi, ki nas pravilno vodijo s pravo narodno legitimacijo v rokah. Tem ljudem ne smemo streljati v hrbet in slabiti njihov položaj. Nam se zde povsem neresne pripombe, da je hrvatska politika neaktivna, dokler držbi odtrdo hrvatsko vprašanje kot najvažnejše notranje državno vprašanje. To je stokrat bolj aktivna politika, nego politika drobtin, ki je stvarno politika kapitulacij in želje po oblasti.«

S tem člankom je »Katoliški tjeđnik« nopolal vse nade tistih zagrebških in beograjskih političnih krogov, ki so mislili ustvariti s pomočjo raznih frankovcev, Vladimirja Radića, profesorja Maštrovića in hrvatskih organiziranih katoličanov novo situacijo v hrvatskih krajih. Kdor pozna avtoriteto dr. Šariča med hrvatskimi škofi, ta ve, da so po tem članku v naprej obsojene v prapost vse akcije, ki naj bi odvedle organizirane hrvatske katoličane izpod vodstva dr. Mačka v kake nove oportunistične in aktivistične vode.

Centrala za Katoliško akcijo pri Vatikanu

Vatikanska katoliška akcija je dostavila vsem škofom sveta obvestilo o ustanovitvi vatikanske centralne za Katoliško akcijo, ki jo bo upravljala kardinal Pizzardi. Centrala bo dajala vsem škofom širšo sveto navodila, nasvete in podporo pri organiziranju in opravljanju škofskih or-

Kraljevič Andrej operiran

Bled, 17. avgusta. AA. Snoči je bilo iz dvorne pisarne izdano tole sporočilo o operaciji Nj. kr. Visočanstva kraljeviča Andreja:

Nj. kr. Vis. kraljevič Andrej je bil danes ob 21.30 operiran zaradi akutnega vnetja slepiča. Potek operacije je bil čisto normalen. Temperatura 37.6. Stanje popolnoma zadovoljivo. Dr. Božidar Lavrič, dr. Bogo Dragaš.

★

Kakor nam poročajo, je obolenje kraljeviča Andreja nastopilo, kakor je pri tej bolezni dostikrat slučaj, povsem nepričakovano. Na Bled je bil poklican znani ljubljanski specialist za otroške bolezni dr. Dragaš, ki je po izvršeni preiskavi odredil takojšnji prevoz mladega

bolnika v ljubljansko Leonišče. Kraljevič Andrej se je pripeljal v spremstvu svoje vzgojiteljice in adjutanta polkovnika Pogacnika ter se je korajžno podvrget operaciji. Operacijo je izvršil naš odlični kirurg, primarij dr. Lavrič s svojim prvim asistentom dr. Arkom, dočim je dr. Zumer izvršil narkozo. Operacija je gladko potekla in je bila ravno končana, ko je prispela v Ljubljano Nj. Veličanstvo kraljica mati, ki je dalje časa ostala pri svojem sinu.

Kakor nam zvečer javljajo, je bilo stanje mladega bolnika tekom današnjega dne ves dan odlično. Ob njegovi postelji se je mudila njegova vzvišena mati.

Bled, 17. avgusta. AA. Zdravstveno stanje Nj. kr. Vis. kraljeviča Andreja je popolnoma zadovoljivo. Temperatura 37.9, puls 90. — Dr. Božidar Lavrič.

Atentati brez konca in kraja v Palestini

Arabski uporniki nadaljujejo z napadi, ki zahtevajo vedno več žrtev

Jeruzalem, 17. avg. w. Položaj v Palestini se je znova izredno poslabšal. Včeraj in danes se je v Jeruzalemu in okolici vrstila cela vrsta atentatov in incidentov. Večje število ljudi je bilo ubitih. Uporniki Arabci so na več krajih pretrgali telefonske zveze. Vdrli celo v angleške policijske stražnice in odvzeli angleškim orožnikom njihovo orožje in strelivo.

V Jeninu je bil izvršen bombni atentat na angleški vojaški avtomobil. Dva vojaka sta bila ubita, dva težje poškodovana.

V Naplusu so preteklo noč arabski uporniki vdrl v policijsko stražnico. Stražnike so razorožili in si štiri njihove puške ter mnogo streliva prisvojili. Nato so pretrgali telefonske zveze na stražnici in izginili. V Atlitu je večji oddelek arabskih upornikov vdrl v jetnišnico. Arabci so odvedli s seboj nekega židovskega policijskega oficirja ter vso njegovo družino, angleškega policijskega inspektorja in nekega arabskega jetničarja pa so ranili.

Na neki postaji vzdolž proge Tunhareh — Haifa so Arabci ujeli 10 židovskih uradnikov in zažgali vagon, ki je bil poln železniškega orožja. V vasi Ramle blizu Haife je bil ubit neki Arabec. Na deželi so Arabci razdeljali celo vrsto telefonskih žičnih napeljav. Tako je bila znova prekinjena telefonska zveza med Jeruzalemom in Kairo.

V Jeruzalemu je vojaško sodišče obsodilo na smrt nekega Arabca, pri katerem so našli orožje in strelivo.

Po dr. Mačkovi vrnitvi iz Beograda

Zagreb, 17. avg. o. Danes je dr. Maček odpotoval v Kupinec. Malo pred njegovim odhodom iz Zagreba sta ga obiskala se Wilder in dr. Budisavljevič, ki sta se davi vrnili iz Beograda. Iz Kupinca namerava dr. Maček v Rogaško Slatino, kjer je bil tudi lani.

Zagreb, 17. avg. e. »Hrvatski Dnevnik« beleži poročilo »Samouprave« o sprejemu in govorih dr. Mačka v Beogradu, posebno pa o onem govoru, v katerem je dr. Maček baje omenil žrtve Hrvatov in Srbov. Glede na poročilo v »Samoupravi« pravi »Hrvatski Dnevnik«, da dr. Maček vobče ni govoril v vojnih žrtvah Srbije in srbskega naroda in da potemtakem odpadejo vsa izvajanja beograjskega lista o tej stvari. V ostalem, pravi zagrebški list, pa dr. Maček nikomur ničesar

ni diktiral in so bili vsi sklepi sprejeti po svobodni volji vseh udeležencev.

Beograd, 17. avg. e. Pri Ljubi Davidoviću so se davi zbrali glavni voditelji združene opozicije. V smislu nedeljskih sklepov, da se v bližnji bodočnosti priredijo večji shodi, na katerih bodo skupno nastopili zastopniki KDK in združene opozicije, je bilo določeno, da se bo prihodnja nedelja shoda, ki ga priredi KDK v Petrinji, kot zastopnik srbskanske združene opozicije udeležil Miloš Carevič.

Po dogovoru z dr. Mačkom se bo vršil konec avgusta ali začetkom septembra velik manifestacijski shod v Hrvatskem Zagorju, na katerega pridejo šefi beograjske združene opozicije; 14 dni na to bo enak shod v Srbiji, ki se ga udeleži dr. Maček.

Priprave za pravniški kongres

Novi Sad, 17. avgusta. e. Pod vodstvom predsednika odvetniške zbornice v Novem Sadu, dr. Stevana Adamovića je bila snoči seja stalnega odbora za kongres pravnikov, na kateri so razpravljali o pripravah za letošnji pravniški kongres, ki bo 10. in 11. septembra v Novem Sadu. Snočnje seje se je udeležilo tudi nekaj članov odbora iz Beograda. Sklenjeno je bilo, da se bo kongres otvoril v soboto 10. septembra ob 10. dopoldne. Stalni odbor za pravniške kongrese pa se bo sestal istega dne že ob 8. Na kongres bodo povabljeni zastopniki kralja, predsednik vlade, pravosodni minister, ban dunavske banovine, komandant I. armijske oblasti in drugi zastopniki lokalnih oblasti ter organizacij. Kongres bo v veliki dvorani Doma viteškega kralja Aleksandra. V stranskih prostorih pa bodo zasedale posamezne sekcije kongresa. 12. septembra se bodo udeleženci kongresa odpravili na izlete v Beograd, Vukovar, Fruško goro in Subotico.

Nemško zasebno učiteljsiše v Novem Vrbasu

Novi Sad, 17. avgusta. e. Prosvetni minister je dovolil nemškemu zasebnemu učiteljsku v Novem Vrbasu, da s prihodnjim šolskim letom sprejme v svoj prvi letnik 35 gojencev. 25 fantov in 10 deklet.

Upokojitev

Beograd, 17. avg. e. Na lastno prošnjo je bila upokojena Mara Rehar, računovodkinja pri apelacijskem sodišču v Ljubljani.

Likvidacija splitskih demonstracij

Split, 17. avgusta. e. Policijska uprava v Splitu je objavila naslednji komunikacijski list: Ljudje, ki so bili zaprti zaradi demonstracij dne 27. preteklega meseca, so bili sedaj oddani okrožnemu sodišču v Splitu in so na razpolago državnemu tožilstvu sodišča za zaščito države v Beogradu. Policijska je preiskavo dovršila. V zaporih je 57 ljudi. Ovađenih pa je skupno okrog 100.

ganzacij Katoliške akcije. Centrala bo razpolagala z vsem statističnim in informacijskim materialom ter bodo delovali v njej najboljše poznavalci Katoliške akcije. Na delovanje nove centralne polagajo v Vatikanu izredno veliko važnost sprčo nalog, ki še čakajo Katoliško akcijo v posameznih državah in med posameznimi narodi.

Sokolska svečanost na šipanu

Beograjsko »Vreme« objavlja daljše poročilo o otvoritvi Sokolskega doma in blagoslovitvi sokolske zastave na Šipanu. Novi Sokolski dom je otvoril kapetan fregate Vilfan kot zastopnik kralja, dom in zastavo je blagoslovil kanonik don Niko Gijvanović iz Dubrovnika, ker je šipanski župnik odklonil blagoslovitev sokolskega doma in zastave.

Djura Paunković †

Dunaj, 17. avgusta br. Nocoj je v nekem tukajšnjem sanatoriju umrl drugi podstarsina saveza SKJ, senator Djura Paunković. Njegovo truplo bo prepeljano v Beograd.

Pravilnik o pregledu klavne živine

Beograd, 17. avg. a. V prilogi današnjih »Službenih Novin« je bil objavljen pravilnik o pregledu klavne živine in mesa ter o živinovozdravniki kontroli živali. Pravilnik obsega 182 členov ter tri posebne dodatke o bakteriološki preiskavi mesa, o ohlajevanju mesa in o pregledu mesa tuberkuloznih živali.

Lindbergh na poti v Moskvo

Varšava, 17. avg. AA. Polkovnik Lindbergh, ki je snoči z letalom prispel v Varšavo, je danes ob 10.20 odletel dalje proti Moskvi, kjer se bo udeležil letalskega kongresa.

Lord Lansbury v Sofiji

Sofija, 17. avgusta. h. Semkaj je dospel poslanec angleške delavske stranke lord Lansbury, ki se zavzema za sklicanje balkanske mirovne konference. Na kolidvoru so ga sprejeli predstavniki bolgarskega saborja in zastopniki vlade. Lord Lansbury bo ostal v Sofiji do nedelje, nakar bo odpotoval v Bukarešto, pozneje pa v Atene in Beograd.

Albanska kraljica pričakuje srečnega dogodka

London, 17. avg. w. »Daily Herald« poroča, da je albanska kraljica Geraldina, ki se je v aprilu poročila s kraljem Zogom, v blagoslovljenem stanju. Rojstvo otroka je pričakovati za novo leto.

Reforma sodišč v Rusiji

Moskva, 17. avgusta. b. Na večerajšnji skupni seji obeh zbornic Vrhovnega sveta unije so bili sprejeti predlogi o novi ustavi sodišč v uniji, v njenih republikah in avtonomnih sovjetskih republikah. Reforma sodišč je izvedena v skladu z novimi določbami Stalinske ustave. Poslanci so predloge sprejeli z nekaterimi izboljšanimi besedila. Poslanec Gorbacov je precej ostro kritiziral komisarijat pravde zaradi nezadostne izobrazbe sposobnega uradništva.

Vremenska napoved

Zemansko vremensko poročilo: Pretežno vedro v vsej kraljevini razen na skrajnem severozapadu in vzhodu, kjer je delno oblačno. Temperatura se je v vsej državi dvignila. Najvišja je bila v Užicah (12 stopinj) najvišja v Mostarju (81 stopinj Celzija).

Zemunska vremenska napoved: Nekoliko oblačno bo v severni polovici države, pretežno vedro v južni polovici. Temperatura se bo po vsej državi dvignila.

Dunajski: Spremenljivo, pretežno dokaj oblačno vreme. Pričakovati je nalivov in neviht. Temperatura bo nekoliko padla.

Naši kraji in ljudje

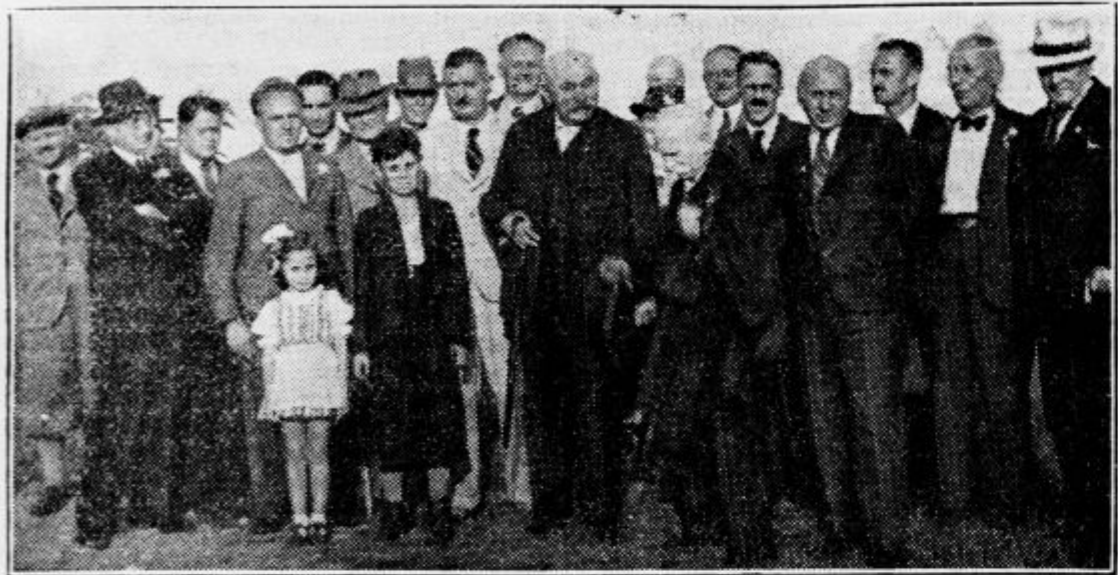
Napredni akademski starešine na izletu ob severni meji

Zelo posrečena je bila misel prirediteljev letošnjega manifestativnega obnega zbora Zveze naprednih jugoslov. akademskih starešin, da zaključijo svoje uspelo zborovanje v Mariboru s propagandnim izletom v naše obmejno ozemlje. Pozdravi, ki so jih bili akademski starešine deležni na vsej dolgi poti, so najboljši dokaz želje našega obmejnega prebivalstva, da bi taki izleti ne bili — redkost.

Z izletom na našo severno mejo je bila vsem udeležencem obnega zbora dana redka prilika, da si ne le ogledajo lepoto naših obmejnih krajev, ki so v tem letnem času še posebno vabljivi in slikoviti, temveč da obenem spoznajo od blizu tudi vse pereče obmejne probleme, ki zaslužijo prav

pred nedavno odkrit spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Z lepim nagovorom je predsednik Zveze dr. Tomišek čudil spomin na delo velikega pokojnega vladarja, ki mu je Sokolska četa pri Sv. Trojici na posrečeno izbranim mestu postavila izredno lep spomenik. Požrtvovalni nacionalni domačini zaslužijo vso pohvalo!

Prijazni domačin, zdravnik dr. Bruno Weigl je s svojo ljubezno gospo soprogo zadržal goste nekaj minut na svojem lepem domu, nakar je avtobus naglo odpeljal izletnike, ki sta se jim pridružila tudi ga. in g. dr. Weigl, in Ptuj, kjer je bila skupna večerja. Vse je šlo točno po programu, žal pa, kakor so vsi ugotavljali, tudi s film-

Starešine na Kapeli

sedaj vso našo pozornost in našo skrb. V enem samem popoldnevu se sicer ne da veliko videti in spoznati, ker je čas za postanke v posameznih krajih preskopo odmerjen, toda skrbna organizacija in brezhiben potek izleta, za kar so tako dovršeno poskrbeli mariborski tovariši, sta vendar priporočila, da so vsi izletniki imeli od izleta zares kar največ.

V udobnem »Putnikovem« avtobusu, ki je bil okrašen z dvema jugoslovenskima zastavama, so se akademski starešine odpravili v ponedeljek ob treh popoldne iz Maribora proti St. Ilju in naprej po slikovitih gorah do državne meje ob Muri, skozi Čmurek in Apače v Gor. Radgono ter od tam mimo Radencev do Kapel, kjer je bil prvi kratek postanek, namenjen razgledovanju prekrasne okolice. Malo je tako lahko dosegljivih razglednih točk, ki bi nudile tolikšno ponoramo! Vreme je bilo ves čas naklonjeno in pokrajinski vtisov je bilo za kratek postanek kar preveč.

Od Kapel je vodila napredne starešine pot k Sv. Trojici, kjer so položili venec

sko naglico. Vso dolgo pot je izletnike spremljala v posebnem avtomobilu, ki ga je sama vodila, ga. dr. Lipoldova iz Maribora.

V razgovoru o lepih doživljajih in vtisih z našega obmejnega ozemlja je tudi v Ptuj hitro potekel skromno odmerjeni čas. V govorih, ki so bili izrečeni ob zaključku lepega izleta, je bil pomen ponedeljskega zborovanja naprednih akademskih starešin v Mariboru in vsestransko uspešnega izleta na našo severno mejo še bolj poudarjen. Vsem je bilo žal za prehitro slovo. Vtisi, ki so jih akademski starešine ponesli s seboj, pa jim bodo nedvomno velika vzpodbuda v njihovem delu za našo obmejno zemljo. Občni zbor v Mariboru in izlet v obmejno ozemlje sta zgovorno izpričala, da se naša napredna inteligenca v polni meri zaveda svojih velikih nalog v teh težkih dneh, ko nam je potrebna »Magnetova« linija vseh naših src, kakor je dejal eden izmed gospodov akademikov ob koncu izleta...

Plameni naše nacionalne revolucije

Atentat na bana v Zagrebu pred 25 leti

V Zagrebu so kakor običajno 18. avgusta leta 1913. praznovali rojstni dan cesarja in kralja Franca Jozefa. Zagreb je imel takrat okrog 80.000 prebivalcev in na pobojnih, kjer so danes lepe vile, so bili takrat še vinogradi in travniki. Zgodaj zjutraj je pridružila baterija starinskega topništva ter pod vodstvom pisane oblečenih oficirjev in vojakov zavzela svoje mesto na »Sala«-ti, da bo streljala med slavnostno mašo. Ze zjutraj se je pred Veliko in Narodno kavarno zbiralas gospoda. Civilisti v danes tako smešni »salonroki«, generali pa z oglatimi klobuki s kosatim zelenim perjem. Vojaki in civilni velikaši so čakali na slavnostni obed v banskih dvorih, purgerji pa na svoje »gabcice«, ko bodo nasitili svojo radovednost pri paradah. Vse to je prejšnje leto pokvaril Jukičev atentat na komesarja Cuvaja, zdaj pa na kaj takega ni nihče več mislil, ker je bilo tudi uradno ugotovljeno, da so prenehale vse veleizdajalske nevarnosti. Saj so kompromitiranega Supila na Reki zapustili najboljši prijatelji, Srbi in Bolgari pa so se pred tedni spopadli na Bregalnici —

To pričakovanje in prepričanje pa je bilo jalovo in neizmerno je bilo presenečenje, ko je po slovesni maši zagrnelo nekaj revolverskih strelcev. Ban dr. Skerlec je dobil lahko rano na roki, policisti in detektivji pa so brez truda prijeli atentatorja, ki sploh ni mislil bežati. Za visoke birokrate

in generale je bil atentat sam največje presenečenje. To je bil delavec ključavničarsko-mehaničarske stroke, Hrvat Stjepan Dojčić, ki se je pred leti izselil v Ameriko, tam dobro zaslužil, potem pa se vrnil domov. Takoj so lahko ugotovili, da ni imel nobenih zvez z lanskimi atentatorji na Cuvaja in da političnih sumljivcev v svoji stari domovini sploh ni poznal. Dojčić je prostodušno priznal, da je svoj napad sam zasnoval, da bana osebo ni niti poznal in da je hotel pač iz protesta streljati na enega izmed najvišjih oblastnikov. »Ni mi žal, kar sem storil«, je dejal, »pomislite pa, da je za menoj najmanj še kakih pet tisoč Hrvatov v Ameriki, ki bodo sledili mojemu zgledu!«

Vse to je bila za birokrate in politike habsburške monarhije velika uganika. Birokrati so sicer vedeli, da se Hrvti puntajo, a vse to puntarstvo se je izživljalo v prostestnih govorih in člankih ter demonstracijah po ulicah. Atentati mladine in intelektualcev — to pa je bilo po mnenju Dunaja in Pešte delo srbskih agentov. Preprosti ljudje, meščani, obrtniki, kmetje in delavci so veljali za zanesljive podložnike. In zdaj — kar na lepem pride eden izmed njih, celo iz Amerike, ter — strelja. Strelja Stjepana Dojčića so dali oblastnikom privid neke predrzne nevarne sile v množicah tlačenege naroda.

Aerofotografija

Ze grška mitologija nam poroča o poskusih Ikar zleteti v sinje višave. Človek si je hotel že takrat priboriti tretji element, zrak. Posnemati je hotel ptice. Poskusi so se vršili v srednjem veku in celo slavni Leonardo da Vinci je znan po svojih konstrukcijah letala. Čim se je posrečilo človeku dvigniti se v višave, gledati vso krasoto narave pod seboj, že je čutil tudi potrebo slikanja. Ze ko je švicarski kapetan Spelterini z balonom »Vega« preletel gorsko skupino Diablerets in pristal v Dijonu, se mu je posrečilo s primitivno kamero napraviti nekaj posnetkov alpskih vršacev. In slavni polarni raziskovalec, čigar odprava je tako žalostno končala v ledenih pustinjah severnih polarnih dežel, Andree, tudi on spada med pionirje aerofotografije. Saj je že takoj po startu in potem med poletom napravil posnetke, ki so se čudežno ohranili. Ribiči, ki so lovili v severnem ledenem morju, so našli poleg ostankov nesrečne odprave tudi plošče, ki so, razvite po tolikih letih, dale še dokaz dobre slike dela obale Spitzbergov.

Razume se, da je mnogo lažje napraviti posnetke iz mirno plovečega balona, katerega nosijo značne struje, kakor z brzino 200 — 600 km na uro drvečega letala. Letalska fotografija se je posebno po vojni zelo izpopolnila. Ze med vojno so vse vojskujoče se države uporabljale pri izvidnih poletih sicer še primitivne aparate. Bile so to ogromne kamere, navadno vgraje-

ne v trup letala, tako da je bil fotograf docela odvisen od pilota in je zaradi tega zelo težko zadel cilj. Tudi optika ni bila tako popolna. Kasneje so prešli k ročnim kameram, ki omogočajo fotografu prosto usmerjanje aparata na cilj. Neprikladna je bila tudi manipulacija s ploščami, sele vpleljava filma s kasetami, ki omogočajo z eno polnitvijo do 350 posnetkov, nam olajša delo in zmanjša težo aparata. Saj se mora fotograf, ko snima z ročno kamero, mnogokrat nagibati iz letala, da ujame objekt, kar ni ravno prijetno, če pomislimo, da kljub dobro premišljeni konstrukciji iz lahke kovine, tehtla kamera vendar še precej.

Za snimanje iz avijona uporabljamo kamere z razno optiko, kakor je pač svrha snimanja. Tako imamo optike s kratko in dolgo žariščno razdaljo, dvojne, četverne sestavljene kamere ter končno najnovejše, to so kamere z 10 objektivji. Pri teh poslednjih kamerah projicira sliko vseh deset objektivov na eno ploščo, in sicer srednji direktno, ostalih devet, ki so nameščeni koncentrično okrog srednjega, pa po odklonilnih prizmah, da dobimo sestavljeno sliko. Aparati z objektivom s kratko žariščno razdaljo se uporabljajo za slikanje večjih predelov zemeljske površine, oni z dolgo žariščno razdaljo pa za snimanje gotovih detajlov posebno v vojni, ko je treba sovrane postojanke fotografirati iz velike višine. Dvojne kamere nam omogočajo sni-

Žena — junak v vojni, junak v miru

Junška topliška vstaja je združevala v svojih vrstah, katere je do malega ugonobila sovražna premoč, jugoslovanske nacionalne revolucionarje iz raznih delov naše sedanje svobodne domovine. Znana je udeležba dezerterjev iz avstro-ogrskih vojni odredov, ki so bili določeni za okupacijsko službo v Črni gori in Srbiji, in če napravimo pregled vseh, ki so se borili v odredih vojvod Vojnovića, Koste Pečanca in Jovana Radovića, imamo na tem krvavem bojišču pravo sliko strnjenja plamenov naše nacionalne revolucije, ki so se utrili na raznih tleh, v raznih okoliščinah, potem pa tam na najbolj tveganem bojišču strnili v vulkan, ki je dolgo časa sovražni premoči povzročal veliko preglavico. Zar tega ognja je bila tudi skromna srbska žena Vukosava Piletićeva, ki je danes, kakor nekdanj v najhujši vojni vihrji, največja junakinja velikega ideala.

Ko je francoski pilot prenesel s solunske fronte na topliško področje Koste Pečanca, da tam pomaga vstaskemu vojvodi Vojnoviću in z njim vred organizira vstajo v velikem obsegu, so okupacijske oblasti seveda ukrenile vse, da bi z izseljevanjem in podkupovanjem preprečile organizacijo četniške akcije. Okupacijske oblasti so imele na razpolago za denar, še bolj pa za živila razne iznarodele tipe, od strani vstašev — junških upornikov pa so se seveda javili za službo poizvedovanja v okupiranem področju največji in najpožrtvovalnejši junaki. Med njimi je bila Vukosava Piletićeva, ki je kot posredovalka med odredom vojvode Pečanca in odredom vojvode Vojnovića izvršila dela, ki jih je treba uvrstiti med najpožrtvovalnejša v zgodovini naših osvobodilnih bojev. Ko je bil odpor zaduščen, jo je okupacijska oblast v Nišu zalotila, a z vsemi sredstvi ni mogla izsiliti iz nje nobenega priznanja in nobenih podatkov o ljudeh, ki so še ostali od junškega podviga in ki so bili pripravljeni, da podnetijo novo vstajo. V najhujših mukah je Vukosava samo še šepetala »Nezname« in obsodili so jo na smrt. Ko je bila njena usmrtnica že določena, pa je bila izvršena pri okupacijskem poveljstvu v

Prihodnjo nedeljo med kočevske Slovence!

Podprimo kočevskega Sokola ob proslavi 30 letnice

V vrsti tridesetletnice obstoja Sokola je proslava jubileja društva v Kočevju med najpomembnejšimi. Saj je bilo to društvo ustanovljeno v najtežjih razmerah. Ranjka Avstrija je podpirala vse, kar je bilo protislovanskega in germanizacija je na Kočevskem posebno napredovala. Takoj po ustanovitvi je kočevski Sokol začel težko, a uspešno delo narodnega prebujanja po kočevskih vash in v mestu samem. Kljub temu, da se je moral boriti proti zunanji in notranji nepripravi, ljem je osvojen položaj držal čvrsto, nadaljeval z delom in v nedeljo, ko bo praznoval 30 let svojega obstoja, bo mogel z zadoščanjem pogledati na sadove svojega dela.

Dolgo je Sokol živel na tujih hišah. Še danes nima lastnega prostora, ne za telovadbo, ne za svoje prosvetno delo. Niti sobe ni, kjer bi se mogel dnevno nemoteno sestajati. A vendar vztraja, ker upa v lepo bodočnost.

Mamutovo rebro v Bistrici

Kamnik, 17. avgusta.

Če bi kdo hotel razumeti naslov v istem smislu kakor trdijo, da je bila Eva Adamovo rebro, potem moramo takoj ugotoviti, da v našem primeru ne gre za najdbo mamutove boljše polovice, ampak za eno izmed daljših reter orjaške predpotopne zverine, ki je spomladni vetala iz svojega tisočletnega groba v strugi Nevljice. Rebro je našel neki siromak v strugi Kamniške Bistrice na Perovem. Umival si je noge v bližini onega nevarnega ovinka, kjer je Bistrica pod brvjo odnesla več tisoč kvadratnih metrov travnika in izpodkopala kolovozno pot. Misli je, da štrli iz vode stara zarjavela kosa. Ko pa jo je s silo vlekli iz gramoza, je opazil, da je to dolga plosčata kost. Maio vstran je našel v pesku še drugo kost. Obe sta sestavljeni deli rebro predpotopnega mamuta.

Siromak je najdbo ponesel nadzorniku g. Sadmargu, ki je ugotovil, da gre v resnici za namutovo rebro. Načrtitelj je spod-

nji kosa: rebra blizu prehoda kosti v brustance odločil, ko ga je vlekli iz gramoza. Kljub temu pa je rebro dolgo blizu enega metra. Vidi se, da je že deli časa ležalo prelomljeno v strugi, ker je kamenje izgladilo kost na prelomlini.

Na vsak način pa je zdaj zanimivo, kako je prišla kost v strugo Bistrice in ali izvira od onega slavnega neveljskega mamuta — Elephas nevljanensis, ki so ga spomladaj spravili na beli dan iz tisočletnega sna. Gotovo je samo to, da je Bistrica prinesla rebro do sedanjega najdišča celo. Tu ga je kak deroč kamen, hlo ali pa brodeča žival prelomil v dva kosa, ki sta bila najdena dober meter narazen, delno zasuta s peskom in gramozom. Morda ga je tok Bistrice kje izkopal in naplavlil na tem mestu. Da bi pa rebro izviral od neveljskega mamuta, je malo verjetno, ker so tam našli kost šele po kopanju temeljev v globini in vstran od struge Nevljice. Tu di obraba kosti na prelomlini govori proti

nega sekanja gozdov, olajša to delo aerofotografija, ki omogoča z razmeroma malimi stroški pregled velikih ploskev zemeljske površine.

Avionska fotografija se uporablja danes v svrhu izdelave panoramskih snmkov, posnetkov neraziskanih dežel, pri opazovanju letih v vojski in slino. Za taka snimanja se uporablja ročna kamera, s katero snima letalec prosto iz letala. Drug način je pa snimanje v svrhe geodetske izmere kake dežele in po teh snimkih napravljene katastrofske načrtov in kart. Kamere za snimanje v take svrhe so vedno vgrajene v trup letala zaradi velike teže in zaradi mirnejšega dela, poleg tega delujejo avtomatično, ker snimajo v enem letu cele pasonave pokrajine. O tej panogi aerofotografije bom v prihodnjem članku podrobneje poročal iz svoje prakse.

Oskar Delkin.

ENO ZA DRUGO

Gospod: — Ali veste, da je vaš poljub mnogo slajši od ženinega?

Sobarica: — To mi je danes rekel tudi vaš kočijaž.

V ZADREGI

Inkasant (na vratih mali Mimici):

— Srčkano dete, ali je mamica doma?

— Ni je. Na trg je šla.

— A kdaj se vrne?

Mimica (se okrene v predsobo in vzkli-

kne): — Mamica, kaj naj po zdaj ročem?

Na milijone gospodini

Vam bo potrdilo iz lastne skušnje:

najboljša nega za dragoceno perilo je zares dobro

milo, kakor je Schichtovo terpentinovo milo. To

milo odpravi temeljito in prizanesljivo vso nesnago.

Perilo je bolj trpežno in vedno bleščeče belo.

SCHICHT^{ovo} TERPENTINOVO MILO

pere
bleščeče
belo

temu. Zelo verjetno pa je, da je to rebro odnesla voda pred davnim časom iz Nevelja, ga nekje zasula in pred kratkim spet odkopala. Tako je najbrž raztresenih po strugi Bistrice ali pa v naplavinah ob obrežju še več kosti neveljskega mamuta, ki jih je voda v posameznih Jobah odplavila od prvotnega najdišča. Najbrž todo od časa do časa našli še kakšno kost, ki bo izpopolnila pomanjkljivi skelet neveljskega predpotopnega orjaka.

Oproščen zaradi suma požiga

Ljubljana, 17. avgusta. Pred malim kazenskim senatom pod predsedstvom s. o. s. Kovača se je danes zagovarjal posestnik Jožef Klinc z Vač, ki je bil obtožen, da je zažgal svoje gospodarsko poslopje z namenom, da bi dobil izplačano zavarovalnino od zavarovalnice Dunav. Požar se je v marčni noči razširil še na njegovo hišo, pogorela pa so tudi sosedna poslopja in sicer hiša župne cerkve s pohištvom in obleko vred in pa sušilnica Jakoba Končarja, tako da je bilo preko 100.000 din škoda. Klinc sam je utrpel najmanjšo škodo, ker je bila njegova bajta že v razpadajočem stanju in po požaru se je mogel s svojo rodbino preseliti v skoraj novo hišo svoje žene.

Klinca, ki ga je zagovarjal odvetnik dr. Dušan Smodej, je predvsem obremenjeval njegovo slabo gospodarsko stanje. Bil je zelo zadolžen in kakor pravijo tudi precej nemaren s svojim gospodarstvom. Po požaru pa se je tudi dokaj sumljivo vedel in posledica tega je bila, da so ga orožniki aretirali, dasi je vseskozi tajil krivdo in je trdil, da mu je moral zažgati nek neznanec, ki se je tiste noči klatil okrog njegove hiše. Pravtako kot prej v preiskavi, je tudi na današnji razpravi zanikal, da bi bil sam zažgal. Razen orožniškega narednika Mihaela Strajnara, ki je v glavnem vedel povedati v obtožbeno breme dejstvo, da se je proti Klincu obrnila ljudska govorica, ki ga je proglasila za namigovanjem za krivca, druge priče niso vedele povedati kaj posebno obremenilnega. Po daljšem razpravljanju je moral senat Klinca zaradi pomanjkanja dokazov oprostiti vsake krivde in kazni v smislu § 280. k. p.

Lažni prijatelj „visokih glav“

Na pet mesecev strogega zapora in dve leti izgube častnih državljanskih pravic je bil obsojen zaradi obtronta izvrševanih prevar delavec Jurij Skamen. ki je bil obtožen, da se je izdal za upokojenega sodnega oficila in je izvajal denar pod pretezo, da se »dobro pozna« s škofom dr. Rožmanom, z banom dr. Natlačenom in ministrom dr. Krekom, pa da mu je zato možno izposlovati službe. Škode sicer ni napravil velike, pa vendarle obutno za tiste reče, ki z revnimi prihranki »mažejo«, da bi prišli do zaslužka. Ko pa tega le od nikdar ni hotelo biti, se jim je zdela stvar sumljiva in vplivnega zaščitnika so spravili pod ključ.

Novi
Mouson-puder

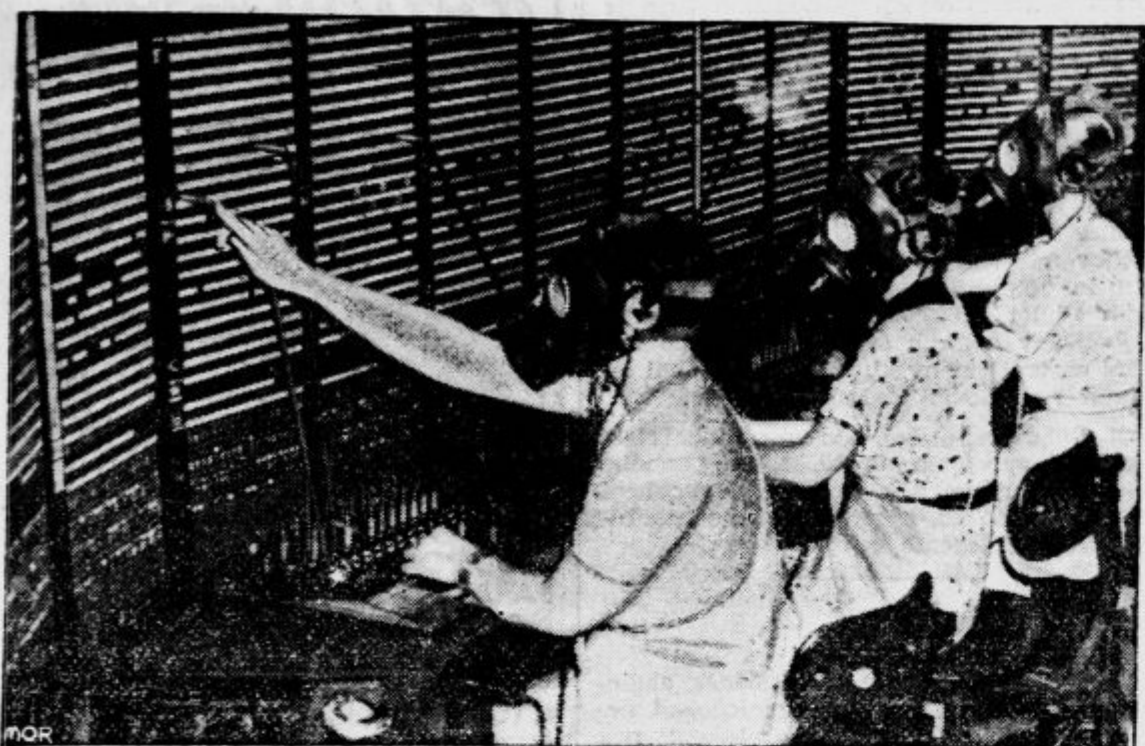
zahteva pri pravilni negi le-pote tudi istočasno uporabo Mouson-kreme.

Zato prilaga Mouson vsaki veliki škatli Mouson-pudra tubo Mouson-kreme.

Novi Creme Mouson-puder — puder odlične dame — se dobi v deset modernih tonih.

Mala škatla din 11.—, srednja 18.—, velika 28.—

Telefonistke z maskami

V Londonu so Angleži opremili telefonistke v centrali z maskami proti plinskim napadom — Osebe je že toliko izveščano, da lahko z maskami izvršuje svojo službo

Svetovna zgodovina na dveh pisalnih strojih

Kako dela misija lorda Runcimana v Pragi

V Stefanovi ulici, ki je nekakšna praška »Downing Street«, obratuje s polno paro. Tu je sedež Runcimanove delegacije. Nešte ta pisma, dokumente in akte obdelavajo tu in telefonski pogovori se vršijo nepretrgano. Obiskov ne sprejemajo ali pa silno redko.

Ogromen del tega dela tržijo na dveh ženskah, ki prinašata od zgodnjega jutra do poznega večera na papir vse, kar je ne samo za danes, temveč tudi za bodoče čase velikega pomena. To sta tajnici Runcimanove delegacije, miss Rosemary Miller in miss Aline Tillardova.

Ni lahko priti do njiju, piše neki reporter. Ne samo, da sta vezani s samo ob sebi umevno molččnostjo do obiskovalcev, temveč tudi s nimata časa za pogovore. V hotelski sobi, kjer imata svojo delavnico, stojita v kotu dva pisalna stroja, v sredi je okrogla miza, polna novic iz vsega sveta s članki, ki se tičejo misije Runcimana. Razn tega so poleg vhoda v sobo g. Stopforda, tajnika delegacije, tri črne, železne omare, napolnjene menda z vsemi mogočimi akti in listinami. Ob nasprotni steni je velik, širok couch, ki je isto tako pokrit s časniki in je izgubil svoj pomen kot počivalo.

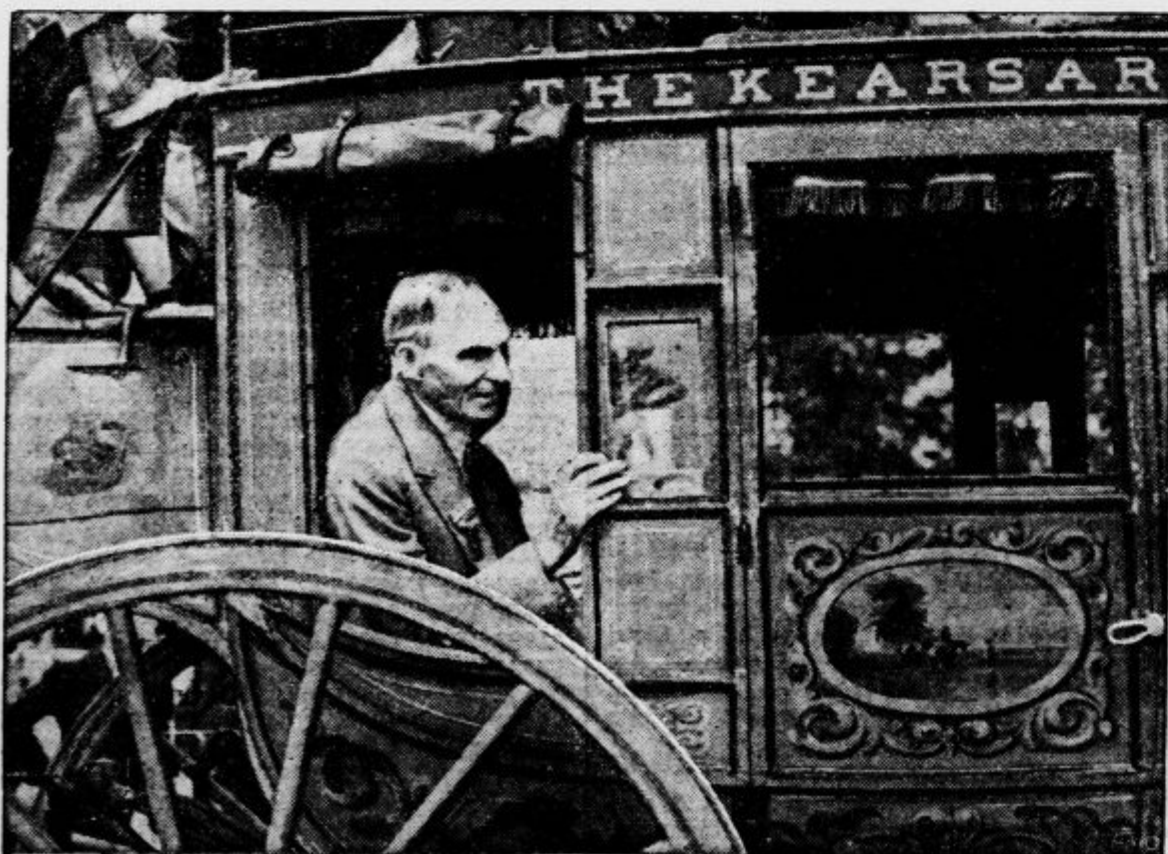
Miss Millerjeva je visoka, 23 letna črnolaska, z rdečimi lici in zdravo konstitucijo. Dela že dolgo za lordom Runcimanom in sedaj mora v Pragi opravljati ogromno delo. Vsa pisma, ki prihajajo in odhajajo, grdo skozi njene roke. Je levičnica, toda to ne moti, da bi ji roka z bliskovito naglico ne šla preko bloka za steno. Reporter jo je vprašal, da-li je imela že priliko ogledati si Prago. »Ne,

Šef francoskega letalstva v Berlinu

Navzlic velikim mednarodnim napetostim zaradi nemških manevrov je prišel v Berlin šef francoskega letalstva, general Vuillemin (slika). — V nemški prestolnici bo gost maršala Göringa

Kralj avtomobilov se pelje v kočiji

Ameriški tvorničar avtomobilov Henry Ford, ki je nedavno obhajal 75letnico svojega rojstva, se je ob tem jubileju vsedel tudi v kočijo in se peljal s konjsko vprego po ulicah Detroita.

Angleški uradniki proti kratkim krilom

Uradniki britskega zdravstvenega ministrstva so se pokazali napram svojim tovarišicam zelo nevljudne. Gospodje so se namreč v uradni vlogi pritožili, da prihaja štab ženskih pomočnic v pisarne s »pobarvanimi obrazci« in da sedijo ob pisalnih strojih v oblekah s kratkimi rokavi in kratkimi krili.

Za moža, pravi vloga, je nemogoče osredotočiti se na delo, če ima stenotipistka, ki naj sprejema kakšen diktat, »rdeče našminkane ustnice, napudrana lica in lakirane nohte.« Dame iz zdravstvenega ministrstva so nad to vlogo seveda ogorčene. Posebno ogorčene so nad tem, da bi morale po mnenju moških kolegov, ki jih imenujejo »smučne in staromodne«, nositi v poletni vročini obleke z dolgimi rokavi, kar se tiče šminke in lakiranih nohtov, molčijo.

Zakaj ne 28 ur dnevno?

Dva ameriška raziskovalca, dr. Kleitmann in Bruce Richardson z vseučilišča v Chicagu, delata ta čas nenavaden eksperiment. Raziskovalca sta se vprašala, ali je dan s 24 urami nekaj, kar je bistveno za človeški organizem in dali bi se ne mogel organizem prilagoditi tudi kakšni drugi razdelitvi dneva. Da bi našli odgovor na to vprašanje, sta odšla v »civito Mamutovo jamo« v Kentuckyju in sta zase uvedla 28 urni dan. Imata namen nadaljevati s tem poskusom dalj časa, ker le na ta način bosta mogla jasno spoznati učinke.

Silno neurje v Parizu

Prošli teden v četrtek zvečer so imeli v Parizu naliv, kakršnega ne pomnijo v francoski prestolnici že več desetletij. Deževalo je kakor bi lilo iz škafa. Med nalivom je treskalo, kakor da se bliža sodni dan. Strela je ubila tri ljudi. Naliv je povzročil milijonsko škodo. Voda je vdrla v kleti nad meter visoko. Promet na ulicah so morali ustaviti za dve uri. Treščilo je tudi v tir podzemne železnice in nastal je kratek stik, ki je ustavil promet pod zemljo za več ur.

Ose usmrtilo žensko

V kraju Rimeata je neka kmetica nedvede razdrila osjo gnezdo. Razdražena živali so jo napadle in jo tako opikale da je nesrečnica nekoliko ur pozneje umrla v strašnih bolečinah.

Ni preživela katastrofe

Stewardesa Marija Krentnerjeva, ki je pri nesreči čsl. letala obvisela v drevesu in potem padla na zemljo, je umrla v bolnišnici

Upanje, da bo vsaj en človek preživel strašno katastrofo češkoslovaškega potniškega letala v Črnem lesu, se, kakor smo že poročali, ni uresničilo. Stewardesa Marija Krentnerjeva, ki so jo prepeljali še živo v bolnišnico, je po amputaciji obeh nog umrla. V sobotni jutranji uri se je nesrečnica zbudila iz nezvesti in poklicala nekolikokrat svojo mater. Ob 9. predpoldne jo je potem smrt rešila trpljenja in usode, ki bi bila še groznejša nego usoda drugih, ki so ob katastrofi našli naglo smrt. Poškodba, ki je bila videti spočetka lažje narave, bi imela namreč za posledico, da bi morala Krentnerjeva živorešiti kot pohabljenka.

Trupla vseh žrtve so položili na mrtvaški oder v mrtvašnici v Offenburgu. Krste je prebivalstvo z veliko pieteto takoj zasulo s cvetlicami, znamenje, kako težko se ga je dojmila ta velika nesreča. Maršal Göring je kot nemški letalski minister še isti dan poslal sožalno brzojavko češkoslovaškemu ministru za javna dela ing. Doštalku. Člane posadke razbitega letala s Krentnerjevo vred bodo pokopali menda v Pragi in uprava češkoslovaške državne družbe za zračni promet bo poskrbela za svečan pogreb.

O poedinih ponesrečenih potnikih poročajo zdaj razne podrobnosti. Dr. Günther Bernheim je bil star n. pr. šele 27 let in je živel v Parizu, kjer se je šele pred kratkim poročil. Imel je s svojim očelom velik

liko trgovino rokavic in je bil poslovno obiskal razna severnočeška mesta. Prvotno se je hotel odpeljati z letalom, ki zapušča Prago opoldne, ni pa dobil nobenega mesta in se je moral odpeljati z naslednjim letalom, ki ga je povedlo v smrt.

Sestra znane filmske dive Liane Haid, Margareta Thanova, ki je isto tako izgubila življenje, je živel drugače v Parizu in je bila obiskala svojo bolno mater. Mati, žena nekega goslarja, ki živi na Dunaju, je bila težko obolela in ga Thanova je hotela ostati delj časa pri njej. Mož ji je pa pisal, naj se čim prej vrne. Odpotovala je v Prago, kjer se je srečala z mamo nažerjem svoje sestre. V petek ponoči je dobila od nekega berlinskega »vedeževalca« brzojavko: »Svarim vas pred odhodom v Pariz. Ostanite se v Pragi.« Ga. Thanova, ki je bila drugače zelo praznoverna, je upravičeno sumila, da gre za trik njene sestre, ki je tudi pismeno želela, da bi ostala sestra še na Dunaju. Zato se je brzojavki smejala in se je odločila, da odpotuje z letalom. Liane Haid je sedaj obvestila letalsko družbo, da bo dela truplo svoje sestre prepeljati na Dunaj.

Ameriška državljanka Dorothy Cohen in Moritz Abeles sta bila zaročena in sta bila na potovanju po Evropi. Iz Prage sta hotela v Pariz, do katerega pa nista prišla več.

Zadnja vožnja pariškega tramvaja

Kdaj so že poročali, da ni v Parizu nobenega tramvaja več, a kakor je razvidno iz poročil pariških listov, so imeli šele preteklo nedeljo tako rekoč zgodovinski dogodek, ko je zadnji tramvaj opraviil svojo zadnjo vožnjo. Ta tramvaj je obratoval med nekaterimi severnozgodovinskimi predmestji. Sedaj pravijo, da je Pariz s svojo okolico dokončno zapadel vladni avtobusov.

Cerkveni stolp se podira

»Gasthauskirche« v Emdenu, stavba iz l. 1317., je nedavno zgorela. Fotograf je ujel na svojo ploščo položaj v trenutku, ko se je nagnil cerkveni stolp

50 tisoč bolnikov ne more v bolnišnico

V Londonu — ne v Ljubljani ...

London ni podoben Ljubljani samo za voljo megle, temveč tudi kar se tiče težav z bolnišnicami.

Poročajo, da so morali tam v zadnjem času odkloniti sprejem 50.000 bolnikov, ker v bolnišnicah enostavno ni bilo postelj na razpolago. Pri tem je Anglija dežela, kjer je v tem pogledu še najbolj urejeno.

Padalo se ni odprlo ...

Imetnik svetovnega rekorda za skakanje s padalom, Francoz Williams, je zadnjo nedeljo na letalski prireditvi v Lons-Les-Sauzieru izgubil življenje. Williams, ki se je prvotno imenoval Niland, a je pozneje iz poklicnih razlogov sprejel angleško ime, se je z letalom dvignil v višino 1000 m, tam je skobel s padalom, ki se pa ni pravočasno odprlo, in se je na tleh raztreščil. S seboj je imel majhen mikrofoni, s katerim je hotel poročati o svojih vtisih med skokom. Padalo se je odprlo šele v višini 100 metrov.

Izseljevanje Turkov iz Rumunije

Jeseni bo 12.000 turških kmetov zapustilo rumunsko Dobrudžo in se preselilo v Anatolijo. Turške oblasti so za to že dale svoje privoljenje in zaprosile rumunske oblasti, da bi poenostavile formalnosti za izselitev na podlagi dogovora, ki so ga sklenili pred kratkim v Carigradu. Anatolija je redko naseljena, zato turške oblasti radi sprejemajo množice sonarodnjakov iz jugovzhodnih evropskih dežel.

Francoske vojaške vaje

Pod vodstvom generala Touchona so bili letošnji manevri francoske vojske v bližini Grenobla. Ogledali so si jih (od leve proti desni) tudi min. preds. Daladier, predsednik republike Lebrun in šef gen. štaba general Gamelin

Največji morski svetilnik

Na otoku Quessant, 25 milj od Bresta, gradijo ta čas največji svetilnik na svetu. Videti ga je bilo že na pariški svetovni razstavi. Njegovo svetlobo bo imelo svetlobno moč 500 milijonov sveč in njegove svetlobne žarke bo videti v jasnem vremenu 80 km daleč. Stari svetilnik v bližnjem Greachu, ki je med svetovno vojno ameriškim vojaškim transportom rabil za orientacijo, bodo podrl.

A NEKDOTA

Gaskonski plemič de Crillon je bil pod Henrikom IV. zelo pogumen, a tudi zelo nečimern in bahav mož. Ko so kraljevi nasprotniki oblegali Marseille, je dal vojvoda Guisli zatrobiti izmisljen alarm in je Crillonu zaklical, da so sovražniki mesto presenetili.

»Potem naprej in umrmo kot pogumni možje,« je dejal Crillon mirno. Ko je potem vojvoda priznal, da je hotel plemiča samo preizkusiti, je Crillon menil: »Poskus se je za vas dobro končal, a če bi se mi bilo dogodilo, da bi jaz pokazal malo strahu, tedaj bi vas zabodel z bodalom.«

Ko so na dvoru vežbali neki ples, ki naj bi se ga udeležil tudi Crillon, je plesni mojster zapovedal: »Priklonite se in stopite nazaj!« — »Tega pa ne storim, Crillon se ne prikloni in ne gre nazaj,« je izjavil Gaskonjec.

VS AK DAN ENA

Jaz dobro vem, da bi v kakšni drugi službi imela večjo plačo — ampak kaj se hoče, človek ima pač v žilah gledališko kri...

(Everybody's weekly)

Dvakrat čez Ocean

»Condor« je preletel Atlantik iz evropske smeri proti Ameriki v 25 urah, za povratek pa je rabil samo 20 ur

Nemško letalo »Condor« je, kakor smo že zabeležili, preletelo Atlantski ocean iz smeri New York proti Berlinu, v 19 urah 54 minutah. Za nepretrgano vožnjo iz Berlina v New York je rabilo 25 ur

Po slavnostnem sprejemu nemških letalcev, ki so z letalom »Condorjem« v rekordnem času preleteli ocean iz Berlina v New York in nazaj, so imeli zastopniki tiska priliko, da se pogovorijo z njimi. Povedali so jim razne zanimive podrobnosti.

Polet v Ameriko se je izvršil dan prej, nego je bila prvotna namera, to pa zaradi tega, ker so bili vremenski pogoji baš zelo ugodni. Letalo si je izbralo povprečno višino 2000 m, ker nasprotni zračni toki tu niso bili hudi in je bilo mogoče slediti z tencinom. Ko so dospeli v New York, so imeli benoča še za 2 in pol ure poleta. V New Yorku so mislili letalci takoj v hotel. Sprejem, ki so jim ga Američani pripravili, pa je bil tako silen, da še dolgo niso mogli misliti na počitek.

Odlet iz New Yorka se je izvršil po pripravi poslovi. Američani so Nemce zalotili s kurivom in živili, da bi zadostovalo za petkrat daljši čas, nego je trajal polet nazaj. Zaradi velike obremenitve je letalo letelo tri ure v višini 2000 m, potem pa

se je dvignilo na 3000 in končno na 4000 m, ker so bili zračni toki tam ugodnejši. 6600 km dolgo progo so navzlic temu presmagali v rekordnem času 19 ur in 54 minut. Nad Irsko je prišlo letalo v višini 4 tisoč m v mirni pas, kjer se je pokril z ledom, tako da so morali nize. Le tako so se obvarovali popolne zaledenitve. Ves čas so motorji drugače delovali brezhibno in ni bilo treba izmenjati niti ene sveče. Bili so tako prepričani, da pojde vse po sreči, da niso letala niti zavarovali.

Toda rekord tega poleta se je združil z drugim, nič manjšim rekordom, ki kaže, kako daleč je že moderna doba s svojimi tehničnimi pridobitvami v vseh ozirih. Filmske posnetke o sprejemu v New Yorku, ki jih je družba Fox posnela za svoj tehnik in jih je letalo prineslo s seboj v Berlin, so tu predvajali javnosti že v teku popoldneva po vrnitvi. Posebna letala so kopije teh posnetkov še isti dan odnesla v evropske prestolnice, kjer so jih predvajali že naslednji dan, v ponedeljek.

Mednarodna motocikliška dirka na

LJUBELJ

VSA PRVA MESTA DO 500 ccm ZASEDEL

PUCH

ZASTOPSTVO: IGN. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

Kulturni pregled

Pismo iz Sofije

V bolgarskih kulturnih napravah opažamo nekatere tipične narodne poteze, ki jim dajejo značilno osvetlavo. Razlog za ta pojav je treba iskati v preteklosti. Zve- za med sedanostjo in preteklostjo pri Bol- garih ni izumetničena. Tradicija je tu ži- va sila, ki daje bolgarskemu kulturnemu življenju trdno podlago.

V tem smislu je treba razumeti tudi ra- zvoj bolgarskega gledališča. Bolgari so do- bili svoje gledališče šele pred osovbojenjem kot enega izmed organov svoje narodne prosvete in kot tribuno revolucionarno kul- turnih stremeljenj. Tiskana beseda je bila pod kontrollo turških oblasti, zato se je tem svobodnejše razmahnila živa beseda in gledališče je imelo v tisti dobi znatno več- ji vpliv na širši občinstvo kakor pa tisk in knjige. Zaradi tega se je šolski sobi, ki je izpolnjevala cerkev, kaj kmalu pri- družilo primitivno gledališče kot nekaka prosvetno-revolucionarna nadaljevalna šola. Pod vplivom kulturnih dejel se je tako začelo bolgarsko narodno gledališče vedno bolj izpopolnjevalo, vendar je vse do sve- tovine vojne v gledališki repertoarski poli- tiki prevladovala domača nacionalna pa- triotična smer. Šele po svetovni vojni je bolgarsko gledališče prešlo popolnoma pod voliv novih idej in formalnih uspehov za- padnoevropskih šol in gibanj. Posledica tega križanja je ugodna: bolgarsko gleda- lišče lahko umetniško tekmuje s priznani- mi gledališkimi odri drugih dežel.

Podoben razvoj kakor bolgarska drama kaže tudi opera, čeprav je mnogo mlajša od dramske scene. Vreta pevcev, ki so do- segli velik uspeh na bolgarskem opernem odru. Širi slavo bolgarske pevke umetno- sti po največjih opernih odrih Evrope. Sploh lahko rečemo, da je bolgarsko gleda- lišče danes že dohitelo razvoj in da se nahaja v stanju, ki ustreza potrebam se- danje dobe.

Dramsko umetnost ne zastopa samo Na- rodno gledališče v Sofiji, marveč tudi šest drugih gledališč v večjih mestih Bolgari- je in šest potujočih igralskih skupin. Le- tem je treba dostaviti še okrog dvajset di-

letantskih in napol profesionalnih odrov, ki so se razvili iz čitalnic. Vse to gledali- ško prizadevanje je pod kontrollo prosvet- nega ministra, odnosno njegovega oddel- ka za ljudsko prosveto in umetnost. Osnov- no načelo te kontrole je tole: zboljšati umetniško višino teh skupin in vplivati na repertoar, ki bodi usmerjen v duhu na- cionalne in državljanske vzgoje. Težje je kajpak z opero. Goje jo predvsem državno gledališče v Sofiji, dva ali tri provincialna gledališča pa si samo prizadevajo, da bi se povzdignila tudi do opere. Vse to pa so za sedaj samo še poskusi.

V skupino bolgarskih kulturnih naprav gredo tudi muzeji: arheološki, etnografski in prirodopisno-zgodovinski. Po svojih obli- nih in ponekod kar dragocenih zbirkah zavzemajo častno mesto med muzeji osta- lih omikanih narodov. Sofija ima dva dr- žavna muzeja. Državni arheološki muzej je tudi v Plovdivu, poleg tega pa obstoji še kakšnih deset sorazmerno bogatih mu- zejev v provincialnih mestih, kjer so jih ustanovila razna kulturna društva.

★

Zopet sem imel priliko govoriti z ravnateljem bolgarskega Narodnega gledališča g. Vlad Vasiljev. Vpraševal sem ga o novi sezoni. Dejal mi je, da bo sezono otvorilo bolgarsko izvirno delo, za nadal-anje meseca pa sta pripravljeni še dve doma-ji noviteti. Glede jugoslovanskih komadov se g. Vasiljev dogovarja z ravnateljem beogradskega gledališča g. Vojnovićem. Poslednji uspehi z Nušićem in drugimi so odprli nove in plodne možnosti tesnejšega sodelovanja. O osnovni liniji svoje repertoarske politike je izjavil g. upravnik:

— Samo pri zasebnem gledališču bi la- hko govorili o neki dočeti enotni liniji, bodisi idejni, bodisi umetniški. Državno gledališče je nujno eklektično, njegov re- pertoire določajo razne možnosti in vplivi. Tudi tam, kjer je državno gledališče vsaj v drami do malega enotno, se mora ven- darle ozirati na občinstvo.

Tih. Milisavljević.

Med revijami:

»Razori«

Na tem mestu ste 17. julija 38. lahko či- tali o prvi razslavi otroške in mladinske knjige, prirejane letos v Zagrebu. Sloven- ci smo bili na njej dokaj skromno zastopa- ni. To pa po svoji krivdi. Založniki so pač mislili, da Zagreb ni trg za slovenske knjige. Pri tem pa so dočista prezrli pro- pagandni namen razstave. Prihodnje leto bodo obiskovalci nemara tam videli tudi »Razorec«, kateri VI. letnik leži vezan pred menoj. Zakaj pa ne? List se tiska na dobrem papirju, prinaša uspele slike iz vseh mogočih področij. Kako pa je z vse- bino?

Zastopane so skoraj vse panoge literar- ne delovanja od pesmi, povesti, črtic in igrokazov tja do slovenstvih prispelkov najmlajšega rodu. Kar se tiče gradiva iz znanstvenega območja, sem se obrnil po- njenje na prof. Maksa Prezlija, vnetega čis- lica »Razorov«, ki mi je priznal: »Obzor- nik namenjen predvsem učencu meštan- skih šol in nižjih gimnazijskih razredov, priobčuje obilico zanimivih člankov iz re- alnih ved, ki čitatelju v umljivem jeziku dopolnjujejo in poglobljajo znanje pridob- ljeno v šoli«.

Urednik Tone Gaspari objavlja v »Pa- trulji« odlomek iz vojnega življenja na fronti nazorno in prepričevalno. Kdor po- zna slovensko vojno književnost, mora pri- znati: Tako izvrstno nam še noben rojak ni zluščil dogodk iz vojaških spominov. To- ga Seliskar, urednikov pomočnik, je moj- strsko očrtal težave, ki jih prizadeva očetu nadobudna mladina. To mora biti sme- ha v razredu, kadar bero skeč »O harmo- niki in tigrasti papirje«. Če bi bila zemlje- pisa naša knjiga tako prikupna in pri- vlačna kot münchenhauseniada v Brinjar- jevi priraditvi »Kljukec«, bi dijaki ne dres- mali v klopih. Kar lepo se postavi A. Za- vršl s povestmi iz domače zgodovine: Zad- nja Celjanka. Vojaški upor v Emoni. Kralj Samo. Imenoviti najboljše med krajšimi povestmi je težko: urednik je imel srečo, dobil jih je »Razorec«, ki opravlja vzvi- šeno nalogo vzgajati naraščajo k ljubezni do domovine in prirode, k spoštovanju

svojega bližnjega in pravilnemu ocenjeva- nju samega sebe.

Marie-Thérèse Latzarus trdi v razpravi- ci »Les lectures de l'enfance« (J. des D. 8. I. 38), da je za večino otročičev knjiga vselej predolga in prilagajena se jim edino slike, katerih podobice preraščajo tekst. Odjemalci »Razorov«, že bolj razviti in vztrajni, lahko strpe pri daljših zaslu- kih. A še tu je leposlovje opremljeno z il- stracijami. Tem več jih najdeš med priro- dopisnimi in tehničnimi članki kakor tudi potopisi. Kratko in sladko! Tega načela se je urednik dosledno držal pri izbiri sestav- kov o astronomiji, fiziki, kemiji in realnih vedah vobče.

Na koncu vsake številke naletiš na kul- turne zapiske, drobne zanimivosti, poroč- la iz sportnega sveta, navodila za izdelo- vanje raznih uporabljivih predmetov in dr. Posebej omenim navodila za samostojno delo in za vaje v stilističnem in belestris- nem pogledu. Ne manjka niti križank.

V času ko beremo o grozljivih primerih sprijenosti, kakršno povzroča literarna pla- za (šund) med našimi dečki (Jutro, 22. 7.), čuti vsak odgojitelj dolžnost, kar najto- pleje priporoči staršem, naj svojim sinov- om omislijo ta mnogostanski obzornik. Ministrstvo prosvete ga je tudi priporoč- lo 1934. in zopet 1937. za vse meščanske in nižje srednje šole. Letna naročnina 30 din. Uprava: Ljubljana, Gregorčičeva 23. Dr. A. Debeljak.

Zapiski

Slovenski pesniki v češki reviji. V dru- gem zvezku četrtletnika skupine Blok »U« (urednik dr. Bedřich Václav, Olomouc) je izšel članek dr. Otava Berkopca »Mlada povojna slovenska poezija«. Pisec pravi v uvodu svoje kratke študije, da o slovenski povojni poeziji še nimamo obšir- nejše študije, ki bi razporejala in vredno- tila ter jasno kazala pota. »Mlada sloven- ska generacija se ne more opreti na kri- tično avtoriteto, ki bi izmerila njene moči; take avtoritete ni ne med staro in ne med povojno generacijou. Nato podaja pisec,

kakor sam pravi, leksikalno zgoščeni pre- gled povojnih pojavov v naši poeziji. Naj- prej označuje posamezne struje in revije, okrog katerih so se zbrali mladi pesniki ter se po orisu splošnih značilnosti pose- bej zaustavlja pri Vodniku, Kocbeku Po- gačniku, Srečku Kosovelu, Tonetu Seliskar- ju, Miletu Klopčiču, Miranu Jarcu, Stanu Kosovelu in Božu Vodniku. Ob koncu pravi dr. Berkopce: »Medtem ko v najmlajši češki poeziji živahno vre, ko opažamo in- tenzivno iskanje novega izraza in novih form, posnemajo mladi slovenski pesniki stare formalne vzore in so tudi po snovi nezanimivi in epigonski. Značilno je na- dalje, da v Prešernovem in Zupančičevem narodu izmed vseh, ki so nastopili po vo- ni, noten in izdal več kakor dve zbirki. Mnogi izmed njih, ki so stali v prvih vr- stah, niso izdali niti ene... Danes se ča- tajo največ starejši pesniki, ker si je le malokateri izmed mladih umel pridobiti kaj čitateljev. Ta članek dr. Otava Ber-

kopca pa ni osamljen v novem zvezku zbornika »U«: spremljajo ga naslednji pre- vodi iz slovenske poezije: M. Klopčiča »Star rudar govori« (prevod Fr. Nechvála- la), Pavla Golie »Marche funébrec, Otava Zupančiča »Kaj je škranjčkov kmet po- brazdah nasejal...« iz cikla »Manom J. Murna-Aleksandrova« in »Tri otroške že- lje« M. Klopčiča. Tri zadnje pesmi je lepo prevel odlični češki lirik Josef Hora. V istem zvezku četrtletnika »U« so objavljene nekatere izjave jugoslov. pisateljev za CSR. Tu zastopa slovenske pisatelje Juš Kozak, ki pravi ob koncu svoje izjave: »Obramba nove slovenske demokracije, s katero se češkoslovaški narod uvreča med graditelje evropske in vsečloveške kulta- re... ni samo naloga slovenskih narodov, marveč vsega naprednega človeštva.« »Francuska i Jugoslavija u prošlosti« je naslov brošure dr. Grgura Jakšića, ki jo je izdalo v Beogradu Društvo prijatelja Fran- cuske.

priveščili Slavija in Jugoslavija v Saraje- vu.

Finalni tekmi za srednjeevropski pokal med praško Slavijo in Ferencvarosem bo- sta dne 4. odnosno 11. septembra v Pragi odn. Budimpešti. Sprva se je reklo, da ho- četa oba saveza imeti angleške sodnike, zdaj pa sta se zedinila, da bosta obe tekmi sodila italijanska sodnika.

Iz ministrstva za telesno vzgojo so bila pred kratkim izdana zanimiva obvestila o naporih in delu nadrejenih za napredek našega sporta.

Iz teh obvestil posnemamo, da si je mini- strstvo nadelo nalogo, da bo sport, planis- tvo, skavtizem in gimnastiko podredilo telesno-vzgojnemu namenom države. V ci- lju fizičnega in higienskega napredka na- roda je treba sport razširiti do zadnje va- si in v široke narodne sloje ter zanj osvo- jiti predvsem mladino. Denarna sredstva, ki jih država daje sportu, se ne smejo po- rabiti za izpopolnitev elite tekmoval- cev, temveč za izpopolnitev splošnega na- rodne sporta. K dosegu tega cilja bo naj- več pripomogla izvedba zakona o obvezni telesni vzgoji mladine. Ta zakon je bil uve- ljavljen morda prezgodaj, ker se niso ustvarjeni pogoji za njegovo izvajanje, to- da važno je zaenkrat, da se pri mestnih in tudi vaških občinah rezervirajo vsaj po- trebna zemljišča za telovadišča in igrišča, kar je v ostalem določeno že v gradbenem zakonu iz l. 1931. Ministrstvo za telesno vzgojo je v zadnjem času posvetilo poseb- no pozornost tudi reprezentiranju našega sporta v zamejstvu. Vse turneje v zamej- stvo je treba ocenjevati s stališča ugleda jugoslovenskega sporta in naroda in so v tej smeri tudi sportniki pokazali polno ra- zumevanje. Prepoved nepripravljenih tur- nej v tujino ima razen tega še ta dober učinek, da se prihrani denar, ki se lahko bolj koristno porabi za tečaje za sportne učitelje in za podporo manjših sportnih klubov. Z ukinitvijo takih na sportne pri- datke je vlada omogočila denarno odzra- njenje naših klubov. Ministrstvo pa bo iz svojih sredstev v bodoče podpiralo pred- vsem sporte, ki še nimajo svoje publike, kakor n. pr. lahko atletiko, plavanje, smu- čanje in slinice. Važna je tudi napoved, da se za napredek zimskega sporta in zimske- ga turizma pri nas pripravlja leta 1941 v Jugoslaviji tekmovanje za svetovno prven- stvo v zimskih sportih. Vprašanje naše kandidate za organizacijo te prireditve bo proučila posebna komisija po končani balkanskih igrah v Beogradu. Napredek zimskih sportov in zimske turistične bi no- bena akcija ne koristila toliko, kakor do- bra organizacija FIS tekem v naši državi.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Da- nes trening I. skupine. Igramo s SK Grafi- ko. Pričetek ob 18. Načelnik.

Naši Sokoli na delu

Lep nastop ponovskega Sokola obpt- letnici obstoja. Sokolstvo društvo Ponovi- če — Sava je med najmlajšimi edinicami v Zasavju, saj je bilo ustanovljeno šele pred 5 leti. Letošnji javni nastop je bil v skromnem počastjenju malega jubileja. Prišlo je neobičajno veliko gostov od bli- zu in daleč, med njimi tudi delegat sokol- ske župe iz Ljubljane. Na telovadišču po- leg Sokolskega doma v Mačkovni so bili zbrani v pobratimstvu kmetje in tržani. Sokolska ideja je zajela vse sloje. Ko so dvignili državno zastavo so se vsi oddel- ki poklonili kralju in državi. Zatem se je izvršil pester telovadni nastop, nastopili so vsi oddelki v močnih postavah. Vaje so bile izvedene skladno in dovršeno. Na- stopajoči, od najmlajših do najstarejših, so želi ves čas zaslužen pohvalo. Ob za- ključku sporeda so se spet zbrali na te- lovadišču vsi oddelki, nakar je bil s pes- mijo sokolskih legij in vseslovensko him- no zaključen lep javni nastop. Sledila je živahna narodna zabava. Sokolska nede- lja na Ponovičah bo v vsem vsem deležen- cem obilo mero poguma za nadaljnje de- lovanje v sokolskih vrstah. Mali, krepki četi Sokolov na Ponovičah in na Savi ter v okoliških vaseh kličemo ob prvem jubi- leju: »Le naprej, brez miru za sokolskim praporom!«

Tisoče zahval prejema »MORANA«

S P O R T

Državno prvenstvo v lahki atletiki

Danes in še tri dni bodo vsak dan od 17. dalje na Sta- dionu tekmovanja najboljših atletov iz vse države

Že od l. 1935. nismo imeli državnega lahkoatletskega prvenstva v Ljubljani. Po prijavah sodeč bo letošnje prvenstvo naj- lepše, kar smo jih dosedaj imeli. Vsi ko- ličak pomembni klubi so prijavili svoje najboljše atlete.

Na 100 m je prijavljenih 32 atletov, med njimi Bauer, splitska nada Cvrlje, član Hajduka, Concordijski Hegol, Augustin, Braun, Ilirijani Račić, Zupančič in še drugi.

Na 200 m imamo 27 prijavljenih, med njimi po rezultatih najboljši, in sicer Ple- teršček in Skuška, dalje Desputa, in še ostale. Pančev je prijavilo svojega sta- zega preizkušnega mednarodnega borca Nikhazija. Tudi Planina bo s Klinarjem posegla v dogodke.

Na 400 m bomo imeli letos najlepše bor- be. Prijavljenih je vsega 24 atletov, med njimi tudi nekaj prav odličnih. Primorje samo je prijavilo 6 tekmovalcev s Pleter- škrom in Skuškom na čelu, Hajduk Desputa in Popovića, Planina odličnega Klinarja, PSK pa Nikhazija. Vsekakor bo tukaj huda borba, v kateri ni izključeno presenečenje, rezultat pod 50 sekund in nov državni re- kord.

Na 800 m je prijavljenih 18 tekmoval- cev, tako da bodo tudi na tej progi po- trebna predtekmovanja, kar je prvič v zo- govodini našega lahkoatletskega sporta. Pri- javljeni so seveda tudi najboljši s Pri- morjašema Gorškom in Nabernikom na čelu, dalje Haškovec Flak, Nikhazij, in Pri- morju vzgojeni Srakar, sedaj v Concordiji in drugi.

Na 110 m zapreke je vsega prijavljenih 18 tekmovalcev z rekordierjem Ivanovcem na čelu, je pa dvomljivo ali bo nastopil. Najtrša borba bo med starima rivaloma Hanžekovičem in Erlichom (Hašk).

400 m zapreke bodo imele skupno 16 tekmovalcev med njimi lanskoletni zma- govalce v troboju Pleterška in Skuška. Pri- javljeni so še Banšček (Pančev), Erlich (Hašk), Kling (BSK), Popović (Hajduk) in drugi. Seveda tudi tukaj ne bo šlo brez hude borbe in bo treba krepko namazati pete.

4 × 100 m. Stafet je vsega prijavljenih 14, tako da bo treba predtekmovati. Iz- gledi so tukaj povsem nedoločeni, ker bodo vsi tekmovalci imeli precej težke noge od raznih nastopov v drugih disciplinah.

4 × 400 m. Prijavljenih je 11 stafet Pri- morje samo bo postavilo 2 stafeti, ki bodo brez dvoma kos vsaki stafeti ostalih klub- ov. Izgleda, da bi resno posegli v borbo, imajo samo atleti SK Pančeva.

1500 m. Prijavljenih 17 tekmovalcev je rekordno število. Med drugimi bodo na- stopili sedanjji rekordier Goršek, dalje Flak (Hašk), Deči (Pančev), Concordijski Srakar Franc, pa tudi Sindelarja, Pogačnika, Klena in Takača ne gre zastopljati.

3000 m steeple-chase. Ta disciplina bo letos prvič na državnem prvenstvu in sploh v Jugoslaviji. Prijavljenih je vsega 16 at- letov. Izid tekmovanja je seveda popol- noma negotov.

5000 m. Prijavljenih je 18 tekmovalcev in skoraj isti tudi na 10.000 m. Omeniti moramo predvsem Krevsu, Bručana, Star- mana, Flasa, ePrca itd. Ta imena nam jamčijo, da bo borba zelo napeta.

50 km hoja. V tej disciplini sta prijav- ljena samo Belas (Marathon) in Poslek (Hašk). Ta disciplina potrebuje precej pri- prav in ni gotovo ali se bo izvedla.

Desetboja. Prijavljenih je 9 tekmoval- cev, med njimi lanski državni prvak Jur- ković. Primorje je prijavilo Polaka in Kosca, ki se bosta skušala uveljaviti.

Skok: Za vse skoke je rekordno število prijav, tako, da se obeta skrajno huda borba za prva tri mesta. Pri skoku v vi- šino bodo imeli glavno besedo razen Pri- morjašev Martinija, Zgurja in inž. Mareka Ilirijan Bratož, Lazarević in Mikš. V tej disciplini bodo prvič šli prvi trije nad 180 cm in tudi nov državni rekord ni iz- ključen.

Za skok v daljino bo na startu 24 tek- movalcev, med njim tudi novi rekordier Lazarević (Jugoslavija), ki je letos snel rekord znanemu dr. Buratoviću. Tudi Vu- čević in še drugi bodo tukaj odločno po-

segli vmes.

V troskoku bomo videli na startu tudi novega rekordierja in najboljšega allround atleta Vučevića (Vojvodina). Prijave Ba- kova in njegovega učenca Lenerta in na- stop Ivanuša v skoku ob palici jamčijo, da bomo prvič letos tudi v tej disciplini videli prvotrazadni sport.

Meti. V disku in krogli bomo imeli zbra- ne v borbi vse stare gade. Kovačević, Na- rančič, Klevt, Manojlović in Vučević si bodo medsebojno nudili najhujšo borbo. Za kopje so pripravljani med drugimi Mar- kušić, Miloš, Smejda in Kovačević. Ugi- bati zmagovalca, bi pomenilo tritati čas.

Pri kladivu bo na startu razen rekordier- ja Stepišnika še odlični Goić, dalje Ma- nojlović. Majetić in drugi. Po sedanjih rezultatih ima več izgledov Goić, mislimo pa, da bo tudi prišla do polnega izraza borbenost našega odličnega tekmovalca ing. Stepišnika.

Začetek tekmovanja bo vse tri dni, da- nes, jutri ter oba zadnja dneva ob 17. na Stadionu ob Tyrševi cesti. Današnji spo- red obsega pet disciplin desetboja (tek 100 m, skok v daljino, met krogla, skok v višino, tek 400 m) in tek na 10.000 m. Cene vstopnicam so propagandno nizke.

V nedeljo pride — BSK

Tudi ta enajstotnica še ni bila nikoli poražena v Ljubljani

V nedeljo se bo odigralo tretje kolo dr- žavnega nogometnega prvenstva. Po zma- govitem podvigu Ljubljane nad Hajdukom čaka našega ligaša nova preizkušnja — ve- liki BSK, mnogokratni državni prvak in zdaj edini klub, ki v Ljubljani še ni nikoli izgubil, niti v prijateljski, še manj pa v prvenstveni tekmi. V Ljubljano pride BSK, da se maščuje za letošnji izgubljeni naslov državnega prvaka, ki ga je zaigral baš v Ljubljani z znanim neodločenim rezulta- tom 2:2. V to maščevalno ekspedicijo po- šlje BSK svoje kompletno moštvo in vse svoje preizkušene internacionalce, ki so po- nesli slavo in renome »plavih« daleč pre- ko državnih mej. Moša Marjanović, Glišo- vić, Vujadinović, Lechner, Zečević so v Beogradu slavna imena in ti igralci imajo največje zasluge, da je postal jugosloven- ski nogomet tudi v inozemstvu priznan in upoštevan.

Po mali prehodni krizi je BSK zopet za- blestel v polni formi. BSK igra moderen nogomet, tehnično dovršen z južnjaškim temperamentom, ki daje celotni igri pose- ben čar in lepoto. BSK-ova igra je navdu- šila celo mrzle in hladnokrvne Angleže v Edinburgu in Londonu, ki so tedaj pri- števali BSK med najboljša moštva na sve- tu.

Protj temu renomiranemu moštvu bodo naši fantje spet zaigrali z voljo in srčno- stjo ter tako nadoknadili tehnični minus. Morda pa bo tudi BSK enkrat izgubil v Ljubljani, od koder se je doslej — z lan- sko izjemo — vračal stalno kakor s pri- jetnega izleta?

V nekaj vrstah

Včera popoldne je odpotovala v Novi Sad, kjer bodo v soboto in nedeljo tekme za juniorsko prvenstvo

tudi precej številna juniorska ekipa SK Ilirije. Na pot je odšlo pod vodstvom treh funkcionarjev vsega 20 mladih članov Ilir-rije, in sicer 16 juniorjev in 4 juniorke. Konkurenca v Novem Sadu bo precej moč- na, toda Ilirija ima v svojih mladih vrstah nekaj talentov, ki bi se utegnili plasirati na vidna mesta.

Iz razpredelca sodnikov

za prihodnje ligaško kolo so razvidne na- slednje zanimivosti: Beograjsko tekmo med Jedinstvom in Gradjskim iz Skoplja bo sodil ljubljanski sodnik Macoratti. Vara- dinskot tekmo med Slavijo in Hajdukom bo sodil bivši član ljubljanske sodniške sekci- je g. Jordan, ljubljansko tekmo med Ljub- ljano in BSKom pa zagrebški sodnik g. Po- dupski, za namestitnika pa je določen g. Ba- žant. Edinega inozemskega sodnika sta si

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

ZACETEK: 28. AVGUSTA

60 % POPUSTA NA NEMSKIH ZELEZNICAH, ZNATNI POPU- STI V DRUGIH DRZAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO:

ZVANIČNI BIRO LAJPCIGSKO SAJMA — BEOGRAD — KNEZ MIHAJLOVA 33/L

IN OASTNI ZASTOPNIKI: ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, TYRŠEVA 33 — TELEF. 27-62.

IN

JOS. BEZJAK — MARIBOR, GO- SPOSKA ULICA 25. TEL. 20-97.

Zündapp

serijski model ks 600 ccm

zmaga z najboljšim časom dneva 5.10
najhitrejši motocikel vseh kategorij

Tovarniško zastopstvo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11, telefon int. 24-61

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

XI.

V mreži laži.

»Ti si!« je vzklil Kendrick ves presenečen. »In z njole!«
Bruce je naglo stopil predenj.
»To je nesporazum, Jim«, je rekel vneto. »Velik nesporazum na vsej črti. Vse ti bom obrazložil...«
»Fant«, mu je Kendrick resen segel v besedo, »ali se te še glava drži? Mar ne veš, da je bila sama zraven, ko so te izropali? Si mar pozabil, kar sem ti pripovedoval?«

Zarečih lic je Zoraida izzivajoče zrla vanj. Prezirljivih oči je skoraj sprljal iz ravnovesja. Očividno je bila zelo gotova svojega položaja; zavedala se je vtisa, ki ga je bila napravila na Bruceja. West sam pa je mršil obrvi in majal z glavo.
»Zmerom si bil pravičen, Jim«, je odvrnil. »Počakaj s sodbo, dokler ne slišiš moje izpovedi.«

Kendric je molčal in razmišljal. Zoraidine oči so preletele sobo. Samo za trenutek so se ustavile na Betty, ki se je stiskala k steni in jo motrila z odkritim nezaupanjem. Potem se je okrenila k Ruizu Riosu:

»Dragi bratranec, nekaj mi imaš povedati. Za kaj pa gre?«

»Ne tu, senorita«, je prosil Rios. »Stopiva v kakšno drugo sobo.«

Kendric je ujel pomenljivi pogled, s katerim je pri tem namignila Riosu, a Bruce ga je prezrl. Kar je na to odgovorila, je Kendrica za trenutek začudilo; pa ne vsebina, temveč samo njen način. Govorila je z Riosom kakor človek z gospodarjem, ki se ga boji.

»Pripravljena sem«, je rekla samo. In ko ji je Rios odprl vrata, je še pristavila mimogrede, s koprničnim pogledom okrenjena k Bruceju: »Samo trenutek. Če mi bo senor Rios dovolil, da se kmalu vrnem.«

Pohitela je čez prag, Rios je stopil za njo.
»Kaj ne vidiš, Jim?« Bruce je bil ves vznemirjen. »To je ta prokleti Ruiz Rios in nihče drugi! On ji ukazuje. Ona živi v smrtnem strahu pred njim. Za njegove grehe se mora pokoriti!«

»Tako torej, takšna je ta reč?« Kendrick je pljunil od studa. »In ti si si dal kaj takega natvesti?«

»Nikar tako, Jim!« Bruce je bil videti resnično užaljen. »Imenoval sem te pravičnega človeka — pa se hočeš zdaj zapirati pred resnico? Vem, ti jo vidiš v krivi luči. Njeni sovražniki...« Stisnil je pesti. »Ona je prekrasna ženska!« je iznenada planilo iz njega. »In počastila me je s svojim zaupanjem in prijateljstvom.«

Nekaj ur poprej je njegovo farmo izropala in požgala do tal, zdaj pa: »In počastila me je s svojim zaupanjem in prijateljstvom!« Mar pokvarjenost te

ženske v resnici ne pozna meja? Mar človeški nemurnosti ni kraja? Ali je človek res lahko občutil spoštovanje tam, kjer bi bilo samo sovraštvo pravično? Mar je bila v resnici brezmejna Zoraidina moč?

Kaj se je neki moglo zgoditi med Zoraido in Brucejem? Kendrick je poznal njene metode, njeno nesramno predrznost in gotovost, s katero je uveljavljala svojo voljo. Kakor je vse kazalo, je takoj po izvršenem napadu poiskala Bruceja. Kendrick si je živo predstavljala, kako je pretehtala fanta, ki sta ga bila beda in besnost oropala sleherne moči. Zivo si je predstavljala vtis, ki ga je njena lepota pričarala nanj, čul je, kako je njen laskavi glas krivčnil resnico. Bruce se ni utegnil oborožiti proti njej. A kaj mu je neki pripovedovala, da ga je prepričala?

Karkoli se mu je morala nalagati, si je mislil Kendrick. Uporabila je vse svoje spretnosti in zapelevalju, da je omamila njegovo razsodnost. Z eno roko ga je oropala, z drugo pobožala. Kako bi se neki mogel tako odkritosrčen, dober fant, kakršen je bil Bruce, zoperstavljati takšnim vražjim zvijačam? Kendrick se je živo domislil vtisa, ki ga je bila Zoraida napravila nanj. Še zdaj ga je občutil, ko je bil vendar še zdavnaj utrjen proti vsem njenim nakanam. Bruce pa ji je bil izročen na milost in nemilost. Dejstvo samo, da se je pojavila takoj po razdejanju, ji je dajalo videz nedolžnosti... Ko se bo spet opametil, bi utegnil biti West dekletu dragocen prijatelj. Tako se je okrenil k Betty: »Miss Gordon, tu je stari prijatelj moj, Bruce West,

prav tako Amerikanec.«

Betty je pogledala Bruceja z nehljnim zanimanjem. Njena misel je bila preprosta in težka: ali je med toliko možmi, ki jih je prezirala in se jih bala, tudi kaj takšnih, da bi jim smela zaupati? Smehlja se mu je ponudila roko. Bruce pa je obstal negiben kakor kamen, z neprijaznim izrazom v očeh.

»Čul sem že o gospodični Gordon«, je rekel, mrzlo, da je rezalo do srca. »V Sonori je, če se ne motim, znana tudi pod imenom Pansy Blossom.«

Kendric se je zmeden ozrl v Betty, ona je široko razplala oči. Vroča rdečica ji je zaplala v obraz.

»O!« je kriknila. »Kaj naj to pomeni, mister West? Čula sem o njej kakor vi ali kdorkoli. To je strašna ženska!« Trepetala je. »Le kako pridete do tega, da trdite nekaj takšnega?«

Bruce se je maloverno smejal.

»Jim se očitno ne more spomniti«, je rekel vneto. »Če bi bil ti nedavno v Sonori, Jim, potem bi poznal te reči. Pansy Blossom prav dobro poje, kakor sem čul, in tudi pleše. Vse pogoje ima, da se uveljavi kot igralka, je pomenljivo zaključil.

Kendric je stmel vanj z nerazumnimi očmi.

»Hočeš reči, da je Betty Gordon nekaka pustolovka?« je vprašal.

»To je brezumen nesmisel, Bruce«, je rekel Jim. »Ona je Betty Gordon in nič drugega. In nahaja se v stiski. Meni in tebi, njenim rojakom, je naloženo, da ji pomagava na svobodo, ne pa da bi jo žalila.« Bruce ga je mračno pogledal.

VIII. INTERNACIONALNA DIRKA NA LJUBELJ

ŠTIRIKRATNA ZMAGA BMW-MOTORJEV

ŠIŠKA

ZMAGOVALEC V KATEGORIJI 500 ccm; NAJBOLJŠI AMATERSKI VOZAČ DIRKE.

VIDMAR

ZMAGOVALEC V KATEGORIJI TURNIH STROJEV DO 1000 ccm S 600 ccm; NAJBOLJŠI ČAS VSEH TURNIH SOLO VOZAČEV.

VIDMAR

ZMAGOVALEC V KATEGORIJI TURNIH STROJEV 600 ccm S PRIKOLICO.

ŠUŠTER

ZMAGOVALEC V KATEGORIJI SPORTNIH STROJEV 600 ccm S PRIKOLICO.

LJUBELJSKI REKORD DRŽI ŠE VEDNO DENZEL NA BMW R5 S ČASOM 5.01

BMW ZASTOPSTVO: ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, TYRŠEVA 33, TEL. 27-62.

Mali oglasi

Služba dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kovarski pomočnik dobi stalno delo, biti mora zmožen dobro podkovati konje in volje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojnost«. Sv. Lovrenč na Polju, 19254-1.

Gospodinja

varčno in spretno, dobro kuharico, 30-40 let, z daljimi spricjavami, sprejemni takoj. Plača po možnosti in dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharice«, 19255-1.

Propagandistke

za uvajanje specijalizirane artikla, s trgovsko izobrazbo (trgovske pomočnice), po možnosti z znanjem nemščine, sprejemne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Propagandistke«, 19256-1.

Brivskega

pomočnika prvovrstnega, sprejemni v stalno službo 1. septembra. Jože Hudc, Jesenice, 19252-1.

Vzgojiteljico

z znanjem srbskega in nemškega jezika, iščem za 7. letnega sina za 1. septembra. Dr. Lampel, advokat, Novi Sad, 19262-1.

Brivskega

pomočnika dobrega delavca, in frizersko vajenico, po možnosti, ki se je že učila, sprejme z vso skrbjo salon Breskvar, Domžale, 19260-1.

Linolej

prodaja in polaga po reklamnih cenah
SEVER, Marijin trg 2

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

MIZARJI!

V železnici FR. STUPICA v Ljubljani na Gospodstviški cesti št. 1 poleg »Figovca« dobite po nizkih cenah vse vrste okovja za stavbe in pohištvo in razno orodje. Poskusite! 19253-6.

Kuhinjsko kredenco

dobro ohranjeno, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19255-6.

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sifonskih steklenic

rabljenih, kdor ima napredaj večjo količino, naj se javi na ogl. odd. Jutra pod »Sifonske steklenice«. 19248-7.

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato »uprje po najvišjih cenah»

CERNE — JUVELIR.

Ljubljana, Wolfova ul.

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo

samo, prvovrstno, vsako množično dobavlja Homan, Sv. Petra cesta 81, Telefon 35-39, Ljubljana. Cene konkurenčne. 293-33.

Sadje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Koroške brusnice

(Preisbeer) dnevno sveže razpošilja od 5 kg naprej Zechner Henrik, Libelice, Koroška. 301-34.

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fiat 503

Roadster, 2-4 sedežen, v dobrem stanju, prodaja za 5.500 Puthon, Trič, predilnica. 19225-10.

Avto Fiat limuzino

pet sedežno, pripravno za taksi prodam. Vzamem tudi hranilne knjižice v račun. Gregori, Gozd, Kr. gora. 18925-10.

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

Pri nakupu novega kolesa si ogledajte našo zalogo v Novi trgovini na Tyrševi cesti 36. Prvovrstna kvaliteta, nizke cene. 18747-11.

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jedilnico

novi, krasni, furnirani, kavkaški oreh s kaučom — prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19274-12.

INSERIRAJ

v »JUTRO«

Pohištvo

novi in že rabljeni, ki ga želite prodati ali samemu dati v skrambo — sprejemno v posebnih oddelkih komisij. Kupcev je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjeno pohištvo. Vso reklamno preskrbimo sami. Sporocite nam na dopisnici ali ustno. Prevoz pohištva v naš komisiji oddelke preskrbimo sami. Ivan Mathisen, Ljubljana, Tyrševa cesta 12. 79-12.

Lokali

Lokal

na Celovški cesti 43, odda takoj 1. Knez, Ljubljana, Gospodstviška c. 3. 19268-19.

OBVESTILO

Vse cenj. interese vpljudno obveščamo, da imamo za tekoči V. razred, katerega zbiranje se vrši dnevno do 7. septembra t. l. še polovične in četrtinske srečke na razpolago. Srečke z doplačilom stanejo:

1/2 Din 500.— in 1/4 Din 250.—

Neizrebranih je še 22.000 dobikov, med katerimi je še mnogo dobikov po 200.000, 100.000, 80.000, 60.000, 50.000 itd. Poleg dobikov bodo izrebrane še premije po Din 2.000.000, 1.000.000, 500.000 in 400.000.

Največji dobiček v najprejnejšem slučaju Din 3.200.000.—

Za nakup srečk se priporoča vsem cenj. interesantom

Glavna kolektura Državne razredne loterije

„ŠAGRIN“

dr. z o. z.

LJUBLJANA

Francišanska ulica 5

(poleg trg. »Jelka«)

Stanovanje

odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2-sobno stanovanje

solčno, lepo, oddam. — Razgled na Ljubljano. — Stan trg 24, 1. nad. desno. 19253-21.

Stanovanje

3 sob s pritlikinami, oddam 1. oktobra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19238-21.

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enemu ali dvema gospodoma

oddam opremljeno sobo v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19291-23.

Sobe išče

Soba od 120—200 din. iščem. Ponudbe pod »Sobna soba« na ogl. odd. Jutra. 19264-23a.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

event. s kopalnico, iščem. Oddajeno do 15. minut od pošte takoj ali 1. septembra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam naprej«. 19261-21a.

Dvosob. stanovanje

s pritlikinami, (kopalnico) iščem v Trnovem ali v bližini 1. septembra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mladi zakone«. 18673-21a.

Dopisi

Janez

Pismo sprejel — jutri greva na Bled. 19294-24.

Ženitve

Slovenec

25 let star, visok črn, želi spoznati sebi primerno gospodično. Prednost absolutne gospodinske šole ali slično. Ločenke ali vdove izključene! Pisni za posredništvo Jutra Maribor pod »Jesena«. 19277-25.

Najboljši trboveljski

PREMOG

brez prahu, koks, suha drva

I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59.

Od Vas je odvisno,

da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Potlajski nasip 4-6

Priloga — Svetločistilnica

18972-22

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica

Priloga — Svetločistilnica